Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз • ШИНАРА, 5 апрель, • 1977 шу. • № 41 (5708). • Мах 2 кеп.

РСФСР КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ КРАЕВОЙ, ОБЛАСТНОЙ, ОКРУЖНОЙ, РАЙОННИ, ГОРОДСКОЙ, ЮРТИЙ ПОСЕЛКОВИ СОВЕТАШКА ХОРЖАМАШ ДАРАХ ДОЛА

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

ПхийттазлагIа хержача РСФСР къахьегамхой депутатий краевой, областной, окружной, районни, городской, юртий, поселкови Советий полномочеш 1977 шера 15 июне чакхйоалаш хиларца дувзаденна РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо **соцам бу:**

РСФСР къахьегамхой депутатий краевой, областной, окружной, районни, городской, юртий, поселкови Советашка кIирандийнахьа 1977 шера 19 июне хоржамаш долда.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председатель М. ЯСНОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1977 шера 4 апрель.

---

16 апреле — коммунистически субботник

ЛАЬРХIАР КХОАЧАШ ДЕРГДА

В. И. Ленин ваь 107 шу дизара сийна 16 апреле Ерригсоюзни коммунистически субботник чакхдаккхара Москверча хьалха латтача предприятей коллективай инициатива йийца а йийна дег тIара хьаллаьцар Надтеречни района «Надтеречный» совхоза комсаш, кхаш леладераша, фермай, мехмастерске къахьегамхоша. Цу дийнахьа дергдолча балхашта лаьрхIа планаш оттайнр ерригача бригадашка. Уж планаш йийцар совхоза партийни организаце собране.

Коммунистически субботнике дакъа лоацаш хургва 470 совгIа саг. Механизатораша болх бергба комсаш лаьтта кIалара хьамукъайоахаш, бIаьсти юв культураш дIаювш, хIаьта ферма, мехмастерске болхлой помещенеш, ковнаш цIендеш, гаьнаш дIайогIаш къахьегаргда.

Цу дийнахьа эзар сом маьха балхаш де лерхI. Из деррига ахча иттлагIча пятилетка фонде дIачудала соцам баьб совхоза болхлоша берригаш цаI санна раьза а болаш.

— ЛаьрхIар тха боахама къахьегамхоша кхоачашдергхиларах шеко яц са, — йоах совхоза партийни организаце секретара В. Качаева.

Х. МАГОМЕТОВ.

* * *

Студенташ кийчлуш ба

Тха филологически факультета студенташ ленински субботнике мадоаггIара дакъалацара кийчлуш ба.

16-ча апреле субботнике къахьега 250 совгIа саг араваргва. Цар болх бе лерхI университета юххе йоаллача сквере. Цига гаьнашта гонахьара лаьтта охкаш, царна кIир тохаш хургба студенташ. Иштта цар лерхI университета керттерча корпусе балхаш де, аудиторешкара истолаш цIендеи актови зал кийчъеи.

ХIаьта 4-ча курсерча тха гIалгIай группо лаьрххIа цу дийнахьа арахеца кийчъеш я сийлахь - воккхача Ленина субботниках аьннараш тIадола пенгазета номер.

Н. ДОЛГИЕВ,
Нохч - ГIалгIай пачхьалкхен университета студент.

* * *

ДОГ ГIОЗДАЬННА КЪАХЬЕГАРГДА

Москвичаша дIадоладаь дика гIулакх хьал а лаьца, В. И. Ленин ваь 107 шу дизара сийна хетаьча Ерригсоюзни коммунистически субботнике дергдола балхаш толамца чакхдахара кийчлуш ба «Юбилейный» совхоза къахьегамхой. Цу дийнахьа дог гIоздаьнна болх бе араваргва 256 саг. Цар гаьнаш йоIаргья, теплицашка лаьтта цамцадоаккхаргда, коашка лостам бергба. Совхоза коллективо субботнике 700 сом маьха болх бе лерхI. Из деррига ахча иттлагIча пятилетка фонде дIачулургда.

М. ЦУРОВ.

Октябра 60 шу дизара накъадолхаш

Х-гIа пятилетка—диъ шера

Сунженски района «Ассинский» совхоза 1476 гектар лаьтта да. Кхыча боахамашкарчул дикагIа дац из лаьтта. Цхьабакъда, кхашкара чуэца юртбоахама культурай хьувкъам дикка дукхагIа ба. Из карагIдоал лаьттана доагIа Iунал дар бахьан долаш.

ИттлагIча пятилетка хьалхарча шера паччахьалкхенга баьцадаараш дехка 771.576 сом пайда бир цу совхоза къахьегамхоша, хIаьта соми комараши ехка — 1943714 сом. Наха низ, хьинар кхо ца деш, хьадечох дог лазаш, хьувкъам алсамбаккха йиш хулийтача торонех бизза пайда эцаш къахьегаш даьха толамаш да уж. Цу тIа алапи далара керда яьннача системо а айъю болхлой къахьегама овсарле. Иштта, хIанз аккордно - премиальни системах лу наха алапи.

Цу гIулакхо безам хулийт наьха продукци алсамъяккхаран из яккхарга дIадодар лохдаран хадданза йоакхо е. Сунженски района баьцадаараши соми леладерий Iилма - практически конференци хилар цу боахаме. Паччахьалкхенга соми баьцадаараши дохкара иттлагIча пятилетка план диъ шера кхоачашъе района кхыча боахамашкара болхлой тIахьехаш кхайкарал дир цига «Ассинский» совхоза къахьегамхоша. ХIаьта шоаш дош делар иттлагIча пятилетке хиначул иттлагIча пятилетке сом — 3725 тонн, баьцадаараш — 13050 тонн, комараш 100 тонн дукхагIа кхее. Хадданза сомийн баьцадаарийи хьувкъам алсамбаккхара тIаоьрзаяь хургйола программа тIанийцар конференце.

Iилма - практически ларда тIа даккха деза кхашка хий дуллалга, удобренеех пайда эцилга, юртбоахама культурашта Iунал деш ду кхыдола балхаш. Уж гIулакхаш производства юкъеккхувла доладаьд «Ассинский» совхозе. Шерра даьржад укхаза бIаьстан балхаш. Баьцадаараш дIадувш, гаьнаш йоIаш къахьег совхоза болхлоша.

М. АДУЕВ.

ИттлагIча пятилетка хьалхарча шин шера задани Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 60 шу дузача денга кхоачашъе доккхий декхараш тIанийцад Октябрьски революце орден лелаеча «Красный молот» завода № 8 йолча цеха дукххача болхлоша. Цу яхье хадданза хьалхалаттташ хьавоагIачарех ва токарь - карусельщик Жеребцов Виктор Федорович. Цхьаккха смена дIаяхийтац цо ший сменни норма 130—140 процент кхоачаш ца еш. Ше мел кийчъю продукци дикеи тIехдикеи мара хилчйтац цо. Виктор Федорович ше доаха къахьегама толамаш дика хиларах кхоачамбаь Iечарех вац. Цо ший опыт дог раьза долаш дIалу ший новкъосташта.

СУРТА ТIА: токарь - карусельщик В. Жеребцов.

И. ПЛИЕВА сурт.

Бехктокхаме ха

Республика хьайбаш леладераща къаьстта бехктокхаме ха тIакхаьчай хIанз. Дахка доладеннад жа. Iодаь Iоахерий унахцIена хилийтаран тIера ца доалийташ хьалкхедарап шоай низ дIакхоачар деш къахьегаш ба хIанз Шелковской района «Коминтерн» колхоза жа Iуй, сакманщикаш. Укх юбилейни шера план 110 йолаш хIара бIаь жийна тIехьара 115 Iаьхар хьакъоастабе социалистически декхар тIанийцад цар. ХIанз гуш да лаьрхIар кхоачашде царна карагIдаргхилар.

13650 жий ба цу боахаме. Царех хIанзле бахкача 10 эзарне баьб 15650 Iаьхар.

Жа леладу ши ферма я колхозе. Царна юкъе яьржача социалистически яхье хьалха я Дорошенко Сергея кулгалдеш яр. ХIара бIаь жийво 138 Iаьхар баьб цу ферме.

Жа Iушта юкъе къаьстта дика хьоккхамаш гойташ хьавоагIа Атрубиев Ислам. 915 жий ба цо лелабеш. Царех хIара бIаьнне 154 Iаьхар баьб хIанзле. Цул дукха тIехьависац жа Iу Аджигильдиев Айнадин а.

Цо леладеча жерчех хIара бIаьнне 148 Iаьхар баьб.

М. ХАМАТХАНОВ.

БIаьсти—кхашка

Кубанерча ялат леладерий болам хьал а лаьца укх юбилейни шера чуэцаргбола хьувкъам алсамбаккха социалистически декхар тIанийцад республика юрта боахама къахьегамхоша. Агротехнически бокъонаш лора а еш ма-хулла сихагIа бIаьсти юв культураш дIайийна яхар лоархIаме гIулакх да, хьувкъам дукхагIа кхебар духьа баьржача къовсаме.

28 март тIакхоачаш республике бIаьсти юв культураш дIайийнай 32 эзар гектара тIа, е укх шера планагIа дIае езачарех 18 процент. Грозненски, Наурски районий боахамаша бIаьсти юв культураш дIаера план 29 процент кхоачашъяьй.

БIаьстан юххье дув ялаташ 11,5 эзар гектара тIа дIадийнад хIанзле, план 83 процент кхоачаш а еш.

Республике эгара хьалха уж культураш дIайийна яьхар Гудермесски, Малгобекски, Шалински районашка. ХIаьта Малгобекски района механизатораша план 300 гектар йолаш 411 гектара тIа дIадийнад бIаьстан юххье дув ялаташ. Цунца цхьана ялаташ дIадера тIехьабус Надтеречни, Назрановски, Сунженски, Урус-Мартановски районий кхаш леладераш.

ТIатеIIа дIаювш ба республика механизатораш цхьан шера тIаювла баьцаши баьцадараши. Цхьан шера тIаювлача баьцаша хIанзле 16 эзар гектар дIалаьца. ПланагIа лийрхIачул совгIа а йолаш уж баьцаш дIайийнай Ачхой-Мартановски, Урус-Мартановски, Шалински районий боахамаша.

БIаьстан юххье дув баьцадараш 2420 гектара тIа дIадийнад, е деррига дIаде дезачох пхелагIа дакъа. ХIаьта эггара дукхагIа баьцадаараш дIадийнад Ачхой-Мартановски, Грозненски, Сунженски районий кхаш леладераша.

ХЬОКХАМ ТЕЛАРАШ

Дика къахьегама толамаш доах Октябра 60 шу дузача цIей сийна къахьегама нахте эттача Вознесенски газ чакхйоахача завода болхлоша. Юбилейни шера хьалхарча шин бетта мехка халкъа боахамга цар дIакхачийтад 3676 тонн газови бензин цхьа миллиони 405 эзари кубически метр газн. Планал совгIа маьхала яьккхар 84 эзар сом мах бола продукци. Массадолча производственни технико-экономически хьоккхамий квартала план а тIехкхоачашъяьй завода коллективо. Къахьегама овсарле планал лаьрхIачул 9,8 процент лакхъяьй цо. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах паччахьалкхенна эзараш сомаш пайда баьб.

Къаьстта дика къахьегаш хиларца белгалъяьнна я Баркинхоев Махьмада Башира кулгалдеча комбинированни установка коллектив. Шоай новкъосташта хьоккхам телаш къахьегаш ба операторащ Бомбатов Семен, Школьная Любовь, машинист Долачев Идрис, слесараш Попов Петр, Шмелев Александр, кхыбараш.

Г. ЛУКЬЯНОВ.

ПЛАНАЛ СОВГIА

БIаьстан балхаш толаме дIадоладаьд Сунженски района В. И. Ленина цIерагIча колхоза кхаш леладераша. План 220 гектар йолаш бIаьстан юххье дув ялаташ дIадийнад хIанзле 266 гектара тIа. Доакъара лаьрхIа кенаца цхьана горох дIайийнай 220 гектар, хIаьта духхьал кеп — 46 гектар. Нормаш тIехкхоачашъеш къахьегаш уж культураш дIаювча доккха дакъа лаьцар механизатораша В. Алиханова, С. Ачханова, Д. Ибрагимова, кхычар.

ТIатеIIа кийчо еш ба колхоза механизатораш генараши хьажкIаши дIаера а. Макха боаккхаш, культиваци еш цу культурашта лаьтта кийчдеш ба уж.

Ц. МУХТАРОВ.

ОВСАРЛЕ ЛАКХА ЙОЛАШ

ИттлагIча пятилетка хьалхарча шера Ерригсоюзни социалистически яхьа юкъе а баха толамаш дахарах КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС карара кара лу ЦIе байракх елар дукха ха йоаццаш Ачхой-Мартановски районерча «Новосельский» совхоза коллектива. Цу доккхача совгIато къахьегамхой дог айдир.

Совхоза коллектива юкъе белгалъяккха еза овсаре къахьега Бакриев Лечас кулгалду баьцадаараш кхеду бригада. ИттлагIча пятилетка хьалхарча шера план 1064 тонн йолаш паччахьалкхенна 1344 тонн баьцадаараш дIаделар цу бригадо. Из толам боаккхача дика къаьйтар Дагаева Тамарас, Бакаева Маймунта, Успанова Разета.

Укх шера бригаде дага ба 100 гектара тIа моша горошек кхее. Цул совгIа кхеергья помидораш, нарсаш, хохаш, кабачкеш.

Гурахьа денз аьха, органически, минеральни удобренешца хьаьидаь кийчдаьд лаьтта, баьцадаарий хьувкъам дикагIа хилийтар духьа. ХIаьта лаьтта Iайна тIоадал чусоцаяра дукха ха йоаццаш макха баьккхаб.

— Оаха хIанзле 75 гектара тIа моша горошек дIайийнай. Цхьа кIира даьлча кхы а 25 гектара тIа дIаювргья из культура. Хьалхеи тIехьеи юв оаха горох из цхьатарра ца хьувкъийтар духьа, — йоах бригадира Бакриев Лечас.

Балха нормаш тIехкхоачашъеш фу дIадувча къаьстта дика къахьег механизатораша Говдуханов Хажмурада, Носков Виктора, Устарханов Шамхана, Чигарбиев Шамила.

Горохал совгIа хIанзле 5 гектара тIа хохаш дIабийнаб бригаде. Из культура дIаювча хьинаре дакъа лоац механизатораша Инхаджиев Мухьмада, Умаров Ювсапа, Волкогонова Надеждас, Накаева Румане, кхычар. Укх юбилейни шера бIаьстан балхаш ший хаинахьеи ма-могга дикагIеи чакхдаха дага ба «Новосельский» совхоза кхаш леладераш.

Л. ЗАЙНУТДИНОВ.

НИЗ ДIАКХОАЧАР ДЕШ

ИттлагIча пятилетке кхоачашдара доккхийи бехктокхамеи декхараш оттадаьд КПСС XXV съездо юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка. Коммунизма база чIоагIъелга, дIахо йодача хана наьха вахара хьалторо тоаелга, парте решенеш толамца кхоачашъярах тийша да. Из дика кхетаду тха совхоза къахьегамхоша. Цунна тешал ду цар соахкарча хьоккхамаша а. Иштта, толамца кхоачашдир цар паччахьалкхенга комсаш, ялат, хьайбай продукци яккхара тIанийца хинна социалистически декхараш. ХIаьта иттлагIча пятилетка хьалхара шу толамца кхоачашдара района боахамашта юкъе яьржа хиннача социалистически яхье хьалхара моттиг а яьккхар. Из бахьан долаш тхона елар КПСС райкомеи райисполкомеи карара кара лу ЦIе байракх.

КарагIдаьнначох кхоачам баьIе дага бац совхоза болхлой. Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара хьакъехьа КПСС ЦК баьча соцама жоп луш, цар дош деннад укх шера, масала, комсаш план 2150 тонн йолаш паччахьалкхенга 2200 тонн йохка.

ХIаьта производства эффективности балха дикали лакхьяра, иттлагIча пятилетке хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдара яьржача Ерригсоюзни социалистически яхьа юкъе а баха шоаш лаьрхIар кхоачашдар духьа шоай низ дIакхоачар деш ба совхоза къахьегамхой.

694 гектара тIа хьувкъам луш йола комсаш я тха боахаме. Шерра доаржадаь дIахьош да царна Iунал дара бIаьсти ду балхаш. Лаьтта кIалара комсий кIотаргаш хьамукъайоахаш, уж шпалерах хьалъеххкаш, йоIаш, цхьаь комплексагIа болх беш ба комсаш леладераш, механизатораш.

Ткъаь йиъ агрегат я лаьтта кIалара комсий кIотарагаш хьамукъайоахаш. Царех цхьаяраш мугIараштa юкъера лаьтта оахаш я, хIаьта 17—фо деттача установкай новкъосталца комсий кIотаргашта тIера лаьтта дIадоаккхаш. Ала хIама доацаш дика къахьег механизатораша. Балха нормаш кхоачаш ца еш цаI вац царна юкъе. Къаьстта белгалбаха лов сонл лаьтта оахаш боахка Саиев Муса, Мехтиев Iемиди. фо деттача установкаш тIа болх бу Укиев Лечи, Яндарханов Гилани. Нормал шоззен аххазен дукхагIа болх бу царех хIаране. ХIаьта къаьстта дог гIоздоаккхаш да шоаш хьадер пар тешаме кхоачашдеш хилар.

Дукха хIама ца эшаш 420 гектара тIара комсаш хьамукъаьяхай механизатораша. ХIаьта дийнахьа юкъера лаьрхIача 80 гектара тIа бу цар из болх.

Шпалера тоаеш, дукхагIча даькъе. Верхне-Наурски яхача юртара новкъостал де баьхкача паха болх бир. ХIаьта гIо дарах оаха доккха баркал а ях царна. Сихеи дикеи кхоачашдир цар шоашта хьалхашка оттадаь декхар.

Комсаш йоIача наха бу болх къаьстта бехктокхаме ба. Из болх ниiсса, агротехнически бокъонаша дIадеххача тайпара кхоачаш ца бича лоха хургба хьувкъам. Из кхета а деш, Iай соахозе лаьрххIа вIашагIъехка хиннача агротехнически курсашка Iомабир нах комсий кIотаргаш яIара. ХIаьта хIанз царел совгIа кхы саг тIавитац из болх бе.

Комсий кIотаргаш йоIаш боахкачарна юкъе къаьстта хьинаре болх бу йоккха балха опыт йолча Асабяева Язане, Махаева Элисас. Шоай декхараш кхоачашдарал совгIа, уллув болх бечарна пайданеча хьехамца новкъостал де кхоабу уж.

Бакъдар аьлча, комсий кIотаргаш яIара дукхагIа дола балхаш соахка гурахьа чакхдаьхадар оаха. Дукха хIама ца эшаш 500 гектара тIа дир уж балхаш. ХIаьта йисачарех хIанзле 86 гектара тIара яраш еIа баьнаб комсаш леладераш.

Комсий кхашка деш дола бIаьстан балхаш ший ханнахьеи дикеи чакхдоахаргхиларах шеко яц са.

Шерра доаржадаь чакхдоахаш да бIаьстан балхаш кхаш леладеча механизированни отряда къахьегамхоша а. Кертерча даькъе ялатеи доакъарен культураш кхею цар. ХIаьта дика хьоккхамаш а гойт хIара шера. Иштта, паччахьалкхенга ялат дохкара план 150 процент кхоачашйир цар соахка, хIаьта доакъар хьайбаш кхаба тоъам хиллал Iалашдир. Соахкарчул кIезигагIа доацаш ялат кхеде а доакъар Iалашде а декхар тIанийцад отрядо укх шера.

Доакъара лаьрхIа 194 гектара тIа люцерна, 150 гектара тIа суданка дIа а йийна, 1030 гектара тIа долча гурахьа дIадийнача ялаташта шозлагIа подкормка еш, ялатаи доакъаран хьажкIаш дIаера лаьтта кийчдеш къахьегаш ба отряда механизатораш. Царна юкъе яьржача социалистически яхье хьалха ба Саидов Муса, Хадиев Януд, Сулейманов Муса.

Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дузача укх юбилейни шера хьалхашка латта декхараш, хьалха санна, укх шера а тха совхоза къахьегамхоша толамца кхоачашдергхиларах теш со.

С. ТАЙМАСХАНОВ,
Надтеречни района «Верхне-Наурский» яхача комсаш лелаеча совхоза директор.

Советий мехка гIолла

РОСТОВ-на-ДОНУ. Миллион гектарах диъалагIа дакъа долча кхаштIа хьалха дIаювш йола ка болеи ялатабобовни культураш дIайийна баьннаб Дона механизатораш. Кхашкара балхаш дIадоладаьд областа дерригача боахамашка. 2 миллион гектар гаргга долча кхашка макха баьккхаб, 400 эзар совгIа гектара тIа культиваци яьй.

АМУРСК (Хабаровски область). Амурски целлюлозно - картонни комбината содорегенерационни установка арахийцай хьалхара продукци. Диазза вIаштIара даь цIенош миссел лакха йола из агрегат хьаьйй Белгородски яьш деча заводе. Цу установко денн буси 625 тонн щелочь производстве юха хьачутергья. Цо торо хулийтаргья бедалах пайда эцилга дукха дикагIа тоаде.

ЛЬВОВ. Лоа дашаш хьаIовш долча хих Днестри цун притокаши лорадара лаьрхIа йола йоккха мелиоративни система хьалъе йолаяьй Львовщиверча Самборски районе. ГIа боахаш йолча экскаваторашцен кхыйолча лаьттанца болх беча техникацеи болх беш бола механизатораш дамба хьалъен гонахьа канал даккхеи болабеннаб. «Львовгипроводхоз» яхача проектно - тохкамаш деча института специалисташа кийчъяь план кхоачашъяро торо хулийтаргья хий чу ца хьедийташ лора а даь 30 эзар гектар хIамаш дIаюврийола лаьтта мукъадаккха.

ЯКУТСК. Нерюнгри яхача Якутски кIор боаккхарий городерча дешархоша бIаьстанара каникулаш чакхъяьлча кердача школе дIайолаяьй шоай занятеш. Хьалха ялх километр гаьнарча поселке автобусаца аха безаш бар уж. Цхьа шун ах шун чара доаца керда город Нерюнгри сихха вегIайоагIа. Массехк дикхьалха городе бахача наьха квартирашка хьалсегай телевизорий экранаш. ХIанз укхаза хIара денна хьежа йиш я Москверча программага. Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизарга Нерюнгре дIачубилла баргба машинникъ.

ИОНАВА (Литовски ССР). ЖагIеи аьта тIои гIишлошъеча дIабахьийтаб укхазарча кердача рудин йоацача материалий комбинато. Предприяте мощность — шера ши миллион кубометр гIишлон материалаш.

ГОМЕЛЬ. Халкъа художественни промыслай профессионально - технически училище — республике эггара хьалхара яр — хьайийллай укхаза. Цига кийчбу говза дошо пхьараш, художественни хьийза а йийца а хIамаш ю мастераш, инкрустатораш. Квалификационни разряд яларга хьежжа из йистейоаккхачарна дIалургда юкъера образовани яккхара свидетельство а.

КРАСНОДАР. «500» маркагIа йолча цемента паччахьалкхен дикала Знак еннай. «Пролетария» яхача завода пхелагIа тайпа продукци я из Знак енна. Шерра социалистически яхь а йоаржаяь предприяте коллективо лаьрхIад планал совгIа ши эзар тонн совгIа тIехдика цемент арахеца.

ТАШАУЗ. Туркменистана къилбаседехьарча районашкара лаьтта леладераш баьцадаараш дIяде болабеннаб. Областерча баьцадаарий культураех аханел совгIа яраш укх шера вIашагIдеххача специализированни боахамашкеи колхозий бригадашкеи леладергда. Соахкарчарел диълагIа дакъа дукхагIа баьцадаараш даха лаьрхIад укхаза.

КОСТРОМА. 320 метр лакха йолча кIур ухача турбана кIал лард йоллара эша оборудовани хьае йолаяьй Костромской ГРЭС-а шоллагIа аргIа хьалъеча. Укхаза хьалъергья ше санна кхыйоаца миллионни ши бIаь эзари киловатт низ бола энергоблок. Ткъо эзар кубометр лаьтта хьаллаккха дезаш болча гIишлонхоша лаьрхIад лаьттанцара балхаш графикал дукха хьалхагIа чакхдаха.

ОДЕССА. Интегральни микосхемаца болх беш йола «Такт» яха система хьаьйй бувзама центральни института Киевски отделенеи СССР-а бувзама Министерства центральни конструкторски бюро Одесски филиалеи болхлоша. Цо торо хулийт хадданза, деннеи буси города бувзама отделенешка, предприятешка, учреждeнешка оттаьча бIаьш йолча аппараташка цар нийса болх бой хьежа. Электронни контролеро телха участок соца а йий цунах хоам бу техникашка. Из устройства арахеца йолаяьй «Промсвязь» яхача мински заводе.

СВЕРДЛОВСК. Нурекски ГЭС-а пхелагIча гидрогенератора керттера узелаш дIаяхьийта кийчъяьй «Уралэлектротяжмаш» завода коллективо. Уж ерригa машинаш дIаяхьийтара эшаргья бIаь гаргга машиннаькъа вагонаш. ХьалхагIа хьаяь Нурека лаьрхIа генераторaш санна пхелагIа яр а уральцаша кийчъяьй графикал хьалхагIа. Предприяте коллектив ялхлагIа машин хьае йолаеннай. Цо лаьрхIад йиллача ханал бутт хьалха — укх шера июне из хьаяь яккха.

СТАВРОПОЛЬ. Ялатий кхашкара балхаш чакхдаьннад. Гурахьа дIадийнараш а лаьрхIача крае дIадийнад ши миллион гектара тIа ялат. Хаоттамо хьовзам беш моттигаш нийсъенна яле а соахкарчул итт ди хьалхагIа ялат дIадийна баьннад механизатораш. Нийса тIадаьннача ялатий мугIараша хьахьокх болх дикка чакхбаьккхалга.

ТОЛЬЯТТИ. (Куйбышевски область). Города Автозаводской районе хьалдаь даьннад вах чубаха ши цIа. Цар чу баха хайшаб «Жигули» яха автомобилаш хьаерий ворхI бIаь совгIа дезал. ХIанз Атограде вах ши бIаь эзар совгIа саг. Хьалъяь йоалаш латт керда школа, торгови центр, берий комбинаташ. Доккхал ду волжанаша шоай Iалаьмате хозача спорта Дворецах. Дукха ха йоаццаш укхаза хьадийллад автостроителашта кхо бIаь совгIа тайп-тайпара гIулакхаш деш хургдола быта цIа.

ЧАРДЖОУ. (Туркменски ССР). Аму-Дарьяй къулбехьарча оагIорахьа боамби дIабе болабаьб. Техниках дикагIа пайда эцар духьен балхий ханаш лоацъяр духьен боамби дIаьувш йола ерригa агрегаташ группаш а яь вIашагIтехай. Шерра пайда эц хIамаш дIаера прогрессивни методех. Укх шера 275 эзар тонн боамби паччахьалкхенга бохка лаьрхIад Чарджоуски областерча боамби лелабераша.

ГРОЗНЕ ХИННА ТОРЖЕСТВЕННИ СОБРАНИ

Селхан Грозне, Х. Нурадилова цIерагIча драматически театра помещене хилар Венгри фашизмах мукъаяьккхача денз 32 шу дизара хетая Нохч-ГIалгIайчен столица къахьегамхой викалий торжественни собрани.

Цига доклад йир советсковенгерски доттагIала Общества Нохч-ГIалгIай отделене председатела нов. Х. И. Ибрагимова.

Собране дакъа лаьцараша моаршала пиьсмош дахьийтар венгерско - советски доттагIала Обществан Нохч-ГIалгIай республикаца вошал долча ВНР Комаромски областа къахьегамхойи цIерагIа.

Октябра 60 шу дизарга

БАРТТАЙНАЧА ЦХЬАН ДЕЗАЛЕ

Сийлахь-йоккха Октябрьски революци хинначул тIехьагIа Нохч-ГIалгIай республике дукха хувцамаш хиннад. Хьахиннай тайп-тайпара городаш, болхлой поселкаш, юрташ.

Иштта Октябрьски революци хинначул тIехьагIа хьалъяьча кIезига нах бахаш хиннача юртах хьахиннай йоккха болхлой поселок Карабулак. Итташ долча къамех бола нах барт-цхьоагIо йолаш къахьегаш ба укхаза халкъа боахама тайп-тайпарча доакъошка. Карабулак яхача поселках укх тIехьарча шерашка хьахиннай промышленни центр.

Цига болх беш я Карабулакски химически реагентий завод, газ чакхйоаха производство, рудай йоаца материалаш йоахеи чакхйоахеи завод, кхыйола объекташ. Цул совгIа поселке дукха хьалъяьй школаш, берий бешамаш, больницаш, библиотекаш, кхыйола культурно-бытови объекташ.

Из дерригa беркат хьакхеллараш нах ба. Шоайла барт-цхьоагIо, вошал долаш къахьегаши цхьан уйланца бахаши бола дуккхача къамех нах ба уж. Къахьегама доттагIал чIоагIденнача царна юкъе дукха ба дохаргдоаца вошал дола нах.

ВАХАРА ХЬАЛ ТОАДАРА

Карабулаке 1930 шера вIашагIъеллар «ЦIе Карабулак» яха колхоз. Цунна юкъе берригa a 100 гаргга саг мара вацар. ХIаьта царга массанега а 10 кхоачаш а йоацаш къахьегама кечал мара яцар. Дукхаза хувцаелар массехказа колхоза цIи. хIаьта 1950 шера денз колхоз С. М. Кирова цIерагIа я. Цу шерашка дукха хувцамаш хиннад колхоза вахаре. Колхозе къахьегаш ва 414 саг. Колхозе беча берригача а балхах 50 процент механизаци яь ба.

Колхозо доккха новкъостал ду поселкови Совета поселок тоаяра а къахьегамхой быт дикагIа хилийтара а хьакъехьа. Колхозе болх беча нахах 30 процент бараш цига массе а хана бахаш хьабаьхкачарех ба. 50 гаргга колхозхо сийлен цIи лелаеш ва, хIаьта 150 саг юрта боахаме хьалха латташ ва.

1955 шера Карабулаке эгтара хьалха № 10 йолча скважинера кIеж техар мехкдаьтто. Иштта мехкдаьтта гучадалар бахьан долаш Карабулаке вIашагIъеллар бурувдетта контора а «Сунжанефть» НГДУ а.

Цу предприятей промышленни потенциал лакхъялар бахьан долаш городе долча хьисапера нах чубаха цIенош хьалдарах, цунга гIолла бахя нах дикка дукхагIа тIаькхетарах Карабулакски станицах хьахилар города хьисапера поселок, Карабулак аьнна цIи а йолаш.

1964 шера Карабулаке болх бе йолаелар газ чакхйоаха завод. 1971 шера иштта болх бе дIайолаялийтар химически реагентий завод а. ХIаьта хIанз Карабулаке болх беш я рудах йоаца гIишлой материалаш кийчъеш йола завод а.

Цу тайппара, Карабулакски Совета юкъе йоагIа йоккха пхиъ промышленни предприяти, шиъ гIишлош ю организаци (ПМК-155, СУ-9), транспортни контора филиал, дарба ду учрежденеш, юкъерей музыкальнии школаш. «Сунжанефть» НГДУ ОРС-ен районторгови организацеш, бытовой комбинат, Кирова цIерагIара колхоз.

Царна юкъе я ший декхараш геттара дика кхоачашдеш, социалистически яхье доккхий толамаш доахаш йола коллективаш а. Масала, химически реагентий завод, «Сунжанефть» НГДУ, газ чакхйоаккха завод. Цар цIераш дуккхаза а яьъяьй районнии республикански сийлен доскаш тIа. Цар ханал хьалха кхоачашйир нийслагIча пятилетка планаш. Дика дIайолаяьй иттлагIа пятилетка а.

Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара накъайолхаш доккхий декхараш тIа а нийца, къахьег цу предприяте коллективаша, укх шера хьалхарча бетташке я дика кхоачашду уж.

ИттлагIча пятилетка планагIа поселок социально-культурни хьакъехьа дегIайоалаеш Карабулаке хьалдергда 400 моттиг йола ахканара кинотеатр, керда колхозни клуб, промышленни болхлошта лаьрхIа дуккхаза а вIаштIардаь диъаш цIенош, спортивни комплекс, № 1 йолча юкъерча школана хьатIа гIишло ергья.

Промышленни предприятей кулгалхоша новкъостал а деш, поселка исполкомо больница чуйилла мегаргйолаш тоае лерхI поселкера общежити. Цул совгIа исполкомо де оттадаьд поселок тоаергйола кхыдола гIулакхаш а. Масала, улицашка жагIа биллар, гIашлой лелача цаькъашка асфальт биллар, тикашта, клубашта, библиотекашта хьалхашка, кхыдола балхаш а дир.

Кхы а шеръергья химически реагентий завод, хьалъергья пропарочни станци, консервни завод.

ХIанз поселке вах 9700 саг. Уж ба эрсий, гIалгIай, нохчий, эрмалой, украинцаш, кхыбараш а. Уж берригаш а барттайна, вIаши хьожаш, лоархIаш бах.

КПСС обкома X пленума соцам кхоачаш а беш бахача наха интернациональни кхетам балара хьакъехьа дукха болх бу поселке. Цу гIулакха хетаяь тханцига хиннай гражданий сходаш. Къамашта юкъера доттагIал дувцаш а из чIоагIдара хьакъехьа а цу сходашка къамаьлаш дир машиннаькъа станце начальника Х. А. Гиреева, колхоза председатела Н. И. Ширяева, кхычар а.

Поселке вIашагIа а теха, болх беш я улицашкара комитеташ. Царна юкъе ба тайп-тайпарча къамех бола нах. Бахача наха интернациональни доттагIала кхетам луш боккха болх бу цу комитеташа. Поселка Совета 75 депутатах 30 саг цу комитеташка председателаш болаш ба, хIаьта 100 гаргга саг ва цига исполкома дерригача балхашта юкъе доккхя дакъа лоацаш.

Района юртий Советашта юкъе латтача яхье тха Совето дуккхаза а хьалхара моттиг лийцай районни Сийлен доска тIа а яьхай. 1976 шера исполкомо баь болх районе дика лаьрхIар.

ХIанз исполкома хьалхашка латт тIехьатетта йиш йоаца декхараш. Царех цаI да поселке керда школа хьалъе езаш хилар. ХIанз № 2 йолча школера дешархой чIоггIа готтача помещенешка дешаш ба.

Поселке тIехь-тIехьа дуккхагIа дегIайоагIа промышленность, цунга хьежжа дукхагIа хул баха нах а иштта уж чубаха цIенош а. Цудухьа къоастаде деза бахача наха мала а дуача хIамана а эша кхоачамболлаш хий хилийтара дош.

Иштта боккхача лоархIаме дош да кхы цхьаькха а. Из да нах чубаха цIенош дIоахдар. ХIанз йолаш йолча къаьнарча котельнена магац уж дIоахде.

Л. ГУБАНОВА,
Сунженски района Карабулакски поселкови Совета председатель.

Къаьстта дика лоархIаш ва «Сунжанефть» НГДУ мехкдаьттахоша оператор Шестаков Александр Леонтьевич. Хьинаре къахьегаш башха-дика толамаш доахаш хиларца, ший новкъосташца товши Iимерзеи хиларца даьннад цун сий коллективе. Цун балха толамаш белгалдоахаш дукха совгIаташ тийннад Александр Леонтьевича. Эгтара хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи еннай цунна.

Мехкдаьтта доахача оператора говзалах тIехдика кхеташ ва къахьегама ветеран. Ший опыт дог раьза долаш дIа а луш итташ оператораш кийчбаьб цо. Иштта вола Александр Леонтьевич мехкдаьттен гази йоахача управлене дикагIвола хьехамча лоархIаш ва.

СУРТА ТIА: мехкдаьтта доаха оператор А. Шестаков къахьегама вахте.

И. ПЛИЕВА сурт.

Тха шинне вошал

Аьи Дотмурзиев Иже Iабасеи тхоайла хьоашал леладу дукха ха я. Ткъо шу гаргга. Цхьан ханна даьхкад тхо Карабулаке. Болх бе а доладелар тхо цхьан предприяте — «Сунжанефть» НГДУ. Из сол ткъо шу зоккхагIа вале а барт вIашагIкхет тха: тхо шаккхе а коммунисташ да, собранешка цхьана ухар, тхоашта тIадехка тайп-тайпара партийни общественни гIулакхаш цхьана кхоачашдора. ХIаьта тха тхой гIулакхаш а вIаши тара лесташ дар.

Са сесаг медик я, цун воIа Мухьмадаи гаргарча нахаи дарба деш хиннай. ХIаьта цун веший воIа (из веший воI уккхаза медсанчасте керттера лор ва) кIаьнк ваьча хана цига той долаш а цхьана хилар тхо. ХIаьта цига къамаьл вIашагIкхетар тха цун берригa гаргара нах гIалгIайн со се украинеци са сесаг эрсеи йоллашехьа а. Массаза а яхар мо, Серноводски курорте дарба дайта долхаш хилча, цхьана гIолга вIаштIехьдоаккх ази Iабасеи — иштта сакъердамегIа я.

...Фаьлгаца дувцаш хулар морг да цун вахар. Сахьаташка ладувгIаш вагIа догдоагIа, сабареча, йижача, цхьан ашарагIа йоагIача, кIезиг-дукха йиш хаьлано йолча цун оазага. Дерригa адам гIетта хиннача 1919 шера, вурийтта шу дальна зIамига саг ше волча хана, ший вахар къонача Советски Iаьдала кхелаца дийза хиннав из. Гобаькха деникински бандаш лийннача деношка БорокIалхарча ДотмурзиевгIар цIагIа подпольни революционни комитетех цаI хиннай. ХIаьта ГIалгIайчен центрерча (хIанзара город Назрань) подпольни группана керте лаьттав гIалгIаех эгтара хьалхара коммунист Ю. Албогачиев. Iабас ревкома заседанешка цхав, арахьа цIенна тIадоагIа наькъаш лорадеш лаьттав. Ревкома дуккха членаш цунна шийна бовзаш а цо чIоаггIа лоархIаш а хиннаб. Денал, къонахчал долаш, майра, сабаре хиларца цун дего къоабалваь тIайийца хиннав тIехьагIа деникинцаша топаш теха вийна Исаев Николай.

Дицлургдоацаш къаьстта чIоагIа дег чу дижар Iабаса Г. К. Орджоникидзеца вIашагIкхетар. КъайлагIара къаьстта лоархIам бола пакет а дахьаш вена хиннав Iабас из волча, хIаьта из бахьан долаш ер цо чIоагIа хоаста а ваьв.

Тешамеи денал долеи гIалгIай зIамига саг Совпартшколе деша а вахийта, цул тIехьагIа ГПУ балха хьожаваьв ревкомо. ГПУ бIуна юкъе волча хана цкъа санна дукхаза а карагерз долаш йолча бандашца тIом бе бийзаб.

Кубане кулакаша яь тимашевски восстани йохаеча дакъа лоацаш хиларах цIи гIа а теха топ еннай Дотмурзиев Иже Iабаса совгIата.

1920 шера комсомоле вахав Iабас. Партийни стаж я тоъал йоккха я — 1926 шера вахав из парте.

ХIаьта хIанз а предприяте общественни вахаре хьинаре дакъа лоац Дотмурзиев Iабаса. Коммунисташа цкъа санна дуккхаза а районни партийни конференце вахийта делегаталла хийржаз из. Дуккхаза а хийржав Карабулакски поселкови Совета депутаталла.

Хьинаре къахьегарах Ленински юбилейни медаль еннай цунна. Партена, халкъа тешаме гIулакх дара тхона хьоккхам а болаш дIахо дода Дотмурзиев Иже Iабаса вахар.

А. БАКАЛЮК.

Сийлахь - йоккхача Октябрьски революце 60 шу дузача денна сийленца накъабахара доккхий декхараш тIайийцад Карабулакски химически реагентий завода болхлоша. ХIара бетта заданни тIайийца социалистически декхараши тIехкхоачашдеш ба уж укх юбилейни шера. Заводе ара мел хеца продукци дикен тIехдикен мара я яц. Цу балха тIа хьинаре дакъа лоац арахеца продукци дикагIа хилийтара даданза къовсам лоаттабеча предприяте лабораторе болхлоша. Цига шоай новкъосташта хьоккхам телаш къахьегаш ба лаборантка Михальченко Александра Анатольевнаи, химик Султанова Лидия Гасановнаи, кхыбараши.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) химик Л. Султановаи лаборантка А. Михальченкои нефтелометра тIа болх беш ба.

И. ПЛИЕВА сурт.

КОТ МАЛАГIА ВАРГВА?

Бурув тохара балхий управлене партийни, профсоюзни организацеша, администраце боккха лоархIам бу болхлой творчески хьинар дегIадоалядара, социалистически яхьа ларда тIа производствана доалдара уж юкъеозара.

Социалистически декхараш тханцига увтта а ду тIа а нийду бурув дукхагIа тохара, къахьегама овсарле лакхъяра, вышкаш сихагIа хьалъяра, кадрай говзал лакхъяра, керда кадраш Iомаяра, рационализаторствои изобретательствои дегIайоалаяра, электроэнерге кхомбара лоархIам а беш. Оаха тхоашца яхье еха бурув деттача балхий кхыйола управленеш а. Иштта яхье йийха я бурув деттара балхий Малхбоалерча Грузе управлени а. Диъ шу да оаха бурув деттача балхий Малгобекски управленеца яхь лоаттаю. Иштта лоаттаеча яхьо лакхбу вIаши бола бехктокхам.

Тха управлене йолча социалистически яхьа формаш дукхача тайпара я: цехашта, службашта, бурув деттачеи вышкаш ечеи бригадашта юкъера яхьаш. Производственни подразделенеша яхь лоаттаю «ДикагIа йола смена», «ПрофессегIа дикагIвар» яха цIи яккхара тIехьа.

Боккха лоархIам бир «1976 шера социалистически яхье котваьнкар» яха цIи яккхара тIехьа социалистически яхь лоаттаяра. Цох беркат а даьлар. Из цIи яьккхар 30 саго.

ХIаьта тха инженерно-технически болхлошеи гIулакхерча нахеи яхь лоаттаю шоай творчески планаш дикагIа хилийтара тIехьа.

Яхь вIаштIехьйоаккхача шерра пайда эц моральни стимулех, вешта аьлча, сийлен грамотех, вымпелех сийлен доска тIа дIаяьззарах, района газета тIа опыт ювцарах, портреташ арадахарах, кхыдарех а. Яхье котбаьннарашта дукхагIа материальни поощрени яра ахча къестаду. 1976 шера январь бетта денз 1977 шера март беттага кхачалца йолча хана цу хьакъехьа дIадахийтар 16200 сом.

ДIахо а социалистически яхь дикагIа вIаштIехьяккхаран дегIайбалаяран управлене къахьегам Iилманца вIаштIехьбаккхара отдело кхыча подразделенешцеи профсоюзни организацецеи цхьана предложенеш увттаелга декхар а даь тIадожадаьд. Иштта кийчду социалистически декхараш кхоачашдара хьалаш, яхьа итогаш яра материалаш, хьалха латтача коллективашта материальнии моральнии поощрени яра предложенеш.

Из берригa а болх цу отдело а управлене кхыча подразделенеша а цхьанне къаьстта беш бац. Цу тайппара, яхь дикагIа вIаштIехьяккхара ерригача службаша, берригача специалисташа шоашка кхоача диззза дакъа лоацаш практически болх бу. Из бахьан долаш йиш хул производства технически къоастаданза дола дешаш кхоачашдара болхлой творчески инициатива лакхъе. Инженерно - технически болхлой личний йолча «творчески планех бизза пайда баргбац, нагахьа санна уж производства низкъала моттигаш дIаяхара тIа ца ерзайой.

Социалистически яхь вIаштIехьйоаккхача къаьстта боккха лоархIам ба бурувдеттача мастерийи буровой вышкай начальникийи. ХIана аьлча уж эгтара дукхагIа бувзабенна ба болхлой къахьегамцеи бытацеи, цар йоккха влияни ю производственни болхи коллектива морально-политически гIулакхи лакхдара. ХIаьта управлене дуккха бола бурувдетта мастераш цу дIадехараша ма-яххара а ба. Царех ва № 54 йолча буровойра мастер Н. В. Редьков, № 72 йолчара—Н. Ф. Трусов, № 85 йолчара — В. К. Терлецкий, кхыбараш а.

Цу бригадашка хан-ханнахьа собранеш ю, декхараш тIайийду, дикагIа йола смена къоастаю, шоай ханнахьа рапорт лу собране шоаш дийцар протокол а оттадий, буркоме хьачу а лу. Цу тайпара беча балхо йиш хулийт яхьа ший ханнахьа итогаш е а из миштa лел дIадовзийта а.

Бакъда, массанахьа а дац гIулакхаш иштта. Доккхий кхоачамбоацараш да яхь вIаштIехьяккхара хьакъехьа № 43-ен № 56-ен йолча бурувдеттача бригадашка. Цига мастераш ба С. И. Кузнецови, И. Г. Черепови. Кхычахьа а я иштта моттигаш. Цига хан-ханнахьа собранеш яц. ХIара бетта, социалистически декхараш тIайийдац, рапорташ телац, собраней протоколаш а увттадац.

Бурув детта бригада оарцагIъяккхара цхьа форма я пусковой конференци. Цига аппарата керттера специалисташ декхарийла ба технологически дешаш кхоачашдара бригада тIаерзаярал совгIа, скважина ханал хьалхагIа йистеяккхара чурча торонехи къахьегама хьинарахи болхлошна пайда эцаргболаш лостам бала а. Бакъда геологически службай болхлой шортта боллаше а, цхьаццa бахьанаш увтташ цу конференце геологаш «хьеха» йиш хилац тхога.

Укх шера Октябрьски социалистически революце 60 шу дуз. Из вай халкъа вахаре хула геттара йоккха юбилей я. Берригa советски нах а санна, тхо а кийчлу цу дезача денна даха ма-доаггIара накъадахара.

Управлене коллективо, ший чурча торонашка а хьежа, доккхий декхараш тIайийцад советски халкъа а дерригача прогрессивни адамий а из деза цIей къахьегама толамашца белгалдаккхара. Уж кхоачашдара берригa низ тIабахийтаб управлене партийни, профсоюзни организацеша, администраце, берригача болхлоша.

Ю. ТИШКОВ,
бурув тохара балхий Карабулакски управлене НОТ отдела начальник.

Новкъостий дика хилча

Тайп-тайпарча къамех болча наха новкъостал дарах хилар сох бокъонца вола говзанч. Ялхайтта шу гаргга ха я аз «Сунжанефть» НГДУ скважинашта капитальни ремонт еча цеха бурувдеттачун гIонча волаш къахьега. Со духхьашха укхаза балха венача хана, бурув деттача цул хьалха болх баь бале а, дерригa а керда хетар сона.

Цхьабакъда лала латташ дика новкъостий хилча аттa да уж эшае. ШIаккха бицлац сона укхаза духхьашха хиина сай хьехамчаш эрсе Ерош Михаил Павлович, хIире Мильзихов Израиль Ахметович.

Цхьа дезал санна барт-цхьоагIо а йолаш къахьегарах баькха толам бар из. Хьинаре къахьегарца, общественни балха дика дакъа лацарца коллективе лоархIаши сийдеши ба са хьехамчаш новкъостий Ероши Мильзихови.

ХIанз со Карабулакски водоканал участке слесарь волаш къахьегаш ва. Тха коллективо. ханал кIира хьалха кхоачашъяьй квартала план. Каст-каста вIашагIеттаду сои са хиина хьехамчийи. Тхоай гIулакхех дувц, вIаши дагадувл. Оаха массане а дош деннад Октябра дезача цIейна къахьегама совгIат кийчде.

А. ДАКИЕВ,
«Межрайводканал» треста слесарь.

ЦХЬАН ДАГАРА ХИЛЧА

Карабулака поселка сайрийнарча школанеи цхьайолча предприятештеи юкъе беркате, творчески гIулакхаш да хIанз. Уж бахьан долаш болх беча кагирхой юкъарча дешара боарам лакхбеча боккха толам баьккхаб. Масала, школа педагогически коллективои «Сунжанефть» НГДУ партийни, профсоюзни, комсомольски организацешеи цхьана увттаю юкъера образовани йоацача къонача болхлой спискаш, уж сайрийнарча школе дешара юкъеозара планаш.

Кагирхой ерригача юкъарча образованех бола КПСС ЦК-аи СССР Министрий Советеи соцам кхоачашбара доккха новкъостал ду управлене, партийни организаце (парткома секретарь Б. Ф. Власов). Къоначa болхлоша шоай дешара боарам лакхбара дешаш дувц управлене комсомольски комитете а (секретарь А. Яговитина). Цо юкъера образовани йоацача комсомольций учет лелаю, цехашкеи школеи рейдаш ю дешара гIулакх мишта латт хьожаш а дешара къонача болхлой уйла тIайохийташ а. Цо тIахьожам лоаттабу деша багIача болхлоша мишта деш а уж деша мишта ух а хьожаш. ХIаьта профсоюзни организаце теркам тIабохийт балха а болаш деша багIача къонача болхлошка правительства оттаяь льготаш йизза дIакхачийтара.

Управлене къонача болхлошца каст-каста вIашагIкхийта хул сайрийнара школа шоай хана йистеяьккха бола производства ветеранаш. Цар кагирхошта дувц шоаш школа мишта йистеяьккхар, безам тIабохийт дешара.

Шоай оагIорахьара деша багIача къонача кагирхошта доккха новкъостал ду цехий начальникашеи общественни организацешеи. «Сунжанефть» НГДУ шерра дIадовзийт дика къа а хьегаш, дика деша а дешаш болча къонача болхлой беркате гIулакх. Цар производственни, быьовой хьалашка хьож, уж тоадара теркам тIабохийт, дешара новкъарле ергйола духьаленаш дIаяха гIерт. Лоацца аьлча, къонача болхлоша школе дешара мел эшар де гIерт.

Управлене викалаш дакъа лоацаш хул школа педагогически совета балха юкъе, хIаьта школа болхлоша дакъа лоац управлене совещанешта юкъе. Цу хIамаша йиш хулийт къонача болхлошта кхетам балара а дешар хьехара а дешаш нийсса къоастаде а уж кхоачашдара де дезар белгалдаккха а.

Укхаза белгалдаккха доагIа «Сунжанефть» НГДУ къона болхлой шоай дешара боарам лакхбара тIаккхувш а цу тIехьа къахьегаш а хилар.

Бакъда Карабулака предприятей берригa кулгалхой бац къонача болхлой дешара иштта йоакхо еш. Масала, хьаэпаргья вай бурувдеттача балхий Карабулакски управлени (начальник Ю. Г. Косяк, парткома секретарь А. Н. Ткачев). Цига 80 совгIа къона болхло ва юкъера образовани йоацаш. Царех цхьабараш Грузински ССР территоре тIа болх беш ба, хIаьта вожаш — Сунженски районе. Сайрийнарча школе царех деша вагIа алхха 10 саг. Бакъда, занятешка ухаш шиъ мара вац. Цу управлене кулгалхоша ерригa уйла тIаяхийтай план кхоачашъяра, хIаьта болхлочоа кхетам балареи дешар Iомадареи гIулакх тесса дитад. Школера саг ше волча веча парткома секретарановь. Ткачева управлене начальника нов. Косяка тIахьожаву, хIаьта цо Ткачев волча юхавохийт. Профсоюзни организаци юстара яьнна латт школа гIулакхашта, хIаьта комсомольски комитет массехказа школе ена фуд-малад хьажарах кхоачам баь Iеш я.

В. ПОНОМАРЕНКО,
Карабулакски сайрийнарча школа директор.

ХЬИНАР ДОЛА КОЛЛЕКТИВ

ИттлагIча пятилетке советски общество дегIаахара социально-экономически программо хIара сага ший низага хьажа, ший къахьегама уйла чуйоссаю, дикагIа болх бе, хаддаиза толам баккха дог ураоттаду. Из холу тха партийни организаце балха тIа а.

Треста кулгалхой, партбюро, месткома берригa болх тIаберзабаь ба газови боахамо кхерамза болх белга Iалашдара, иттлагIча пятилетка шоллагIча шера планаши социалистически декхараши толамца кхоачашдара. Партийни организаце ший керттера теркам тIабохийт газаца баха нах Iалашбара, цун учет яра, болхлойн гIулакхерча наьхеи къахьегама хьалаш дикагIа тоадара.

КПСС XXV съезд хиннaчул тIехьагIа хIара квартале социалистически яхье хьалхара моттиг йоаккхаш хьаенай треста коллектив, цунна тийннай дипломаши сийлен грамоташи.

НийслагIча пятилетка тIехьарча шера боккха теркам тIабахийтар участкай а треста а производственни базаш хьалъяраи шеръяраи. Яь йисте а яьккха, болх беш я треста административни здани, дика здани хьалъяьй Ермоловски участке, балха хьалаш тоадаьд коачача газа Урус-Мартановски, Назрановски, Орджоникидзевски участкашкарча службай, болх бе йолаялийтай газонаполнительни пунктера бытовка, кхачан эша цIаи душевойи шийца а йолаш. Дукха теркам тIабахийтаб тIеххьарча точкашкарча газа учет яра а. Цига оттаяьй кхоъ расходомер, радиационни счетчик, йиъ эзар совгIа йолча квартирашта инвентаризаци а яьй. Из бахьан долаш гучаяьлар 220 эзар кубометр хиллал йола учете ца хинна газ.

Треста керттерча инженера В. А. Акинина юкъарчал доацаш дакъа а лоацаш, тIахьожамхоша Бекова Мариас, Кухжина Еленас, Казютенко Екатеринас, Малыхина Людмилас боккха болх бар бахьан долаш, расходомераш оттаярах трестага йиш хилар финансови шу толамца чакхдаккха.

Треста болхлошта юкъе боккха кхетама болх бу, цар балха хьал, юкъарча образоване боарам, политически саккхетам лакхбеш. Болхлоех дуккха бараш институташка, къонача болхлой школе дешаш ба. Коммунистически къахьегама школе 16 саг, марксизма-ленинизма лардаш Iомаеча 14 саг дешаш ва. Царна лекцеш еш специалисташеи кулгалхошеи, беседаш ю.

ДIадахача шера тресте вIашагI а елла, болх беш хилар ворхI сагах латта творчески бригада. Цо Iомадир, техка а техкар къахьегама хьалаш, уж тоадара дергдолча гIулакхий планаш увттаяра, уж производствана юкъехкхаьяра де дезараш. Къахьегам Iилман хьисапе вIаштIехьбаккхара гIулакхий керттерча плана юкъе дихьар къахьегам вIаштIехьбоаккхилга тоадара, газонаполнительни пункташка (ГНП) мощносташ лакхъяра дешаш. НОТ-а планаш оттаяра юкъе хьинаре дакъа лаьцар къахьегамеи алапеи отдела инженера А. Н. Скорикова. ДIадахача шера газ чуйиллар 2270 квартире. Из хул плана 104,4 процент. Цу даькъе треста ший низаца газ чуйиллар 469 квартира чу. ПланагIа 17 километр йолаш 19,9 километр йола газопроводаш болх бе йолаялийтар.

ИттлагIча пятилетка хьалхарча шера лаьцача социалистически яхьа юкъе а яха, треста коллективо шийна тIайийцар доккхий декхараш. Соахка 66025 эзар кубометр планагIа йоагIача 82979 эзар кубометр газ дIаяхийтар, вешта аьлча 125,7 процент план кхоачашйир. Пайда эцара план 154,8 процент кхоачашйир.

Оаха боккха теркам тIабохийт къахьегам лорабараи кхерамзлеи техниканеи. ХIара бетта 18 дийнахьа оаха дIахьу «Къахьегам лорабара ди». Из лош дувц йийллача партийни собране.

ХIанз партийни бюрос боккха теркам тIабохийт Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара дика кийчо яра. Коммунальни боахама болхлой деза ди оттадеш а хIаьта иштта кхыча хьакъехьа а партеи правительстваи йоакхо еш хилар дага а лоаттадеш, оаха техкар хьалхагIа оахош тIайийца хиина социалистически декхараш, царел а доккхагIа дола декхараш тIаэца дага а долаш, иштта дола декхараш тIа а нийцар. Уж декхараш а пятилетка шоллагIча шера план а 1977 шера 25 декабрь тIаккхоачаш кхоачашье дагада. тхо. Укх шера шин бетта план оаха кхоачашйир ханал хьалха, 23 феврале.

Производстве хьалха латт тха коммунистически къахьегама ударникаш, коммунисташ А. Н. Таумерзаев, В. М. Савельев, Е. М. Олейник, Я. П. Черепков, парте воаца Б. Эдерханов, комсомолкаш В. Худокормова, Л. Морозова, Н. Мартыненко, Н. Ерастова, Н. Македонова, кхы дуккха а бараш.

«Сунжамежрайгаз» треста коллектив тIагIертта къовсам лоаттабеш я парте XXV-ча съезда исторически решенеш толамца кхоачашъяра тIехьа, цун чIоагIа дог гIоздаьккхад «Сийлахьа-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизарах» болча КПСС Центральни Комитета соцамо.

Тха коллективе укх шера шерра баьржаб «Селханарчул дикагIа тахан болх бе!», «ХIара балха денна — дикала Знак!» яхача девизагIа бола болам.

Сийлахь-боккхача Октябра юбилея сийна къахьегама вахте а этта, треста коллективо къовсам лоаттабу цун сийна шеи тIайийца декхараши пятилетка шоллагIча шера заданеши толамца кхоачашъяра тIехьа. Из кхоачашдара мел эша торонаш я тхога, хIаьта керттердар — газовиккий барттайна, кхотаенна, интернациональни коллектив.

А. ГОРБАТЕНКО,
«Сунжамежрайгаз» треста управляющи.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

КАНДИДАТСКИ СТАЖ

Дукха ха йоаццаш лоархIаме событи хилар Урус-Мартановски районни «Сельхозтехника» отделене шофера Исаев СаIид-Iадлана вахаре. Партийни собране КПСС членалла дIаийцар из. Цунна рекомендацеш луш хиннача коммунисташа мехотряда начальника М. Беноева, управляюще заместителa Х. Исрапилова, гаража заведующе А. Багаева шоай рекомендацеш тIа белгалдоахар, ше кандидатски стаж йоаккхача юкъагIа СаIид-Iадлана ший сакхетам, профессиональни говзал дикка лакхъяь, общественни вахаре хьинарегIа дакъа лаца ваьнна хилар.

Бакъдар аьлча, тохкама ха зехьа дIаяхаяц къонача коммуниста. Партийни организаци лаьрххIа хьийжай цун сакхетам лакхбаларга, идейни уйла чIоагIъяларга. «...Вай дIахьалхашкахьа гаьна ме доал, — аьннад КПСС XXV съезде КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева, — парте кхоачаиду декхараш доккхагIа ме хул, чIоагIагIа йоакхо е еза вай юххьанцарча парторганизаце, ерригача коллективо къоабалбаь тIаийцарех, производствени общественни вахарел шоай хьинар хьакьекхарех дола керда низаш цун мугIараштa юкъеоазара. Цу гIулакха кандидатски стажа лоархIам лакхбанза баргбац. Парте членалла водача кандидата политически балхел гIулакхаш массе оагIорахьара таххар, цунна марксистско-ленински кхетам балар — цу деррига хIамашка чIоагIа хьожаш хила деза».

Бокъонца иштта леладу шоай гIулакхаш Грозненски ремонтно - механически завода механо-сборочни котельно-сварочни цехий партийни организацеша. Гуччахьарча партийни собранешка дIаийбу укхаза нах парте членалла. Шоашца балха волча новкъоста парте ваха рекомендацеш луш болча коммунистех хIаравар, бехктоккаме ва цун идейни балхел гIулакхаш дегIадаккара хьалхара. Партийнаша къаьстта уйла тIайохийт кандидатий общественни хьинар айдара, цу деша тIадехкача партийни гIулакхех кхетаме пайда а эцаш.

Завода партийни организаце секретара Г. Е. Виндас дувц: — КПСС членалла кандидаташ оаха къаьстта уйла тIайохийташ ба. Юххьанца низкъала доаца, тIаккха чоалханегIа, бехктокхамегIа дола гIулакх тIадулл оаха. Цу хана оаха теркалду сага хьаштаw, цунна бакъахьа хетараш, производствана а общественни вахара а цун безам тIабахийта гIерт тхо.

Массаза а яхар мо, беррига къона коммунисташ къахьегаме хьалха латт, башха-дика общественникаш ба. Цудухьа цхьа бахьан доацаш дац тIехьагIа царех бригадай, участкай, цехий кулгалхой хулаш хилар. Масала, дукха ха йоацаш КПСС члена кандидаталла дIаийцавар котельщик В. Лухминов. Грозненски мехкдаьтта института сайрийнарча отделене деша вагIа из, хIанз цеха воккхагIволча мастера декхараш кхоачашдеш ва.

Механо-сборочни цеха коллективе лархIа а воагIаш лоархIаш ва къона коммунист, комсорг слесарь А. Бричик. ХIаьта цу тайпара масалаш дукха а доаладе йиш я.

Хьехама программа санна тIаийцар республика партийни организацеша парте хьачуэцараш хIаранеца къаьст-къаьстта никъ а лоацаш болхлой класса, колхозни ахархошта, интеллигенцена юкъера дикагIа бараш хьахаржанза барг ца хилар белгалдоаккхаш бола «КПСС члений кандидаташ парте хьачуэцарай хьалкхебаран Киргизе партийни организацеша беча балха хьакъехьара» КПСС ЦК соцам.

Уж указанеш белгалъяьхай Киргизех лаьца КПСС ЦК-ас баь соцам кхоачашбара тIаерзаьча парте районни, городской комитетий мероприятешка. Царна ларде дахкаьд хIаранеца къаьст-къаьста никъ лелабар, парте хьачувоагIачунгара дуккагIа хьадехар, коммунистий дикагIдола гIулакхаш, творчески инициатива дегIайоалайр санна дола, партийни мугIараш дебадара лоархIамегIара гIулакхаш.

Теркалбе боагIаш ба Урус-Мартановски районни партийни организаце кандидатски стажа лоархIам лакхбара, къона коммунисташ Киргизех лаьца КПСС ЦК-ас баьча соцамо дIадехарашка хьежжа хьалкхебара баь самокритични, кIоарга тохкам. Цу дешах лаьца парте райкомо чакхдоахача гIулакхашкара дикача хIамаща цхьана хьагучадаьхар кхоачамбоацараш а, теркал ца деш дисараш а.

КПСС райком наг-нагахьа мара хьажац партийни мугIараш мел алсамдаьннад, лерттIа лостам а телац, тIахьожам а лоаттабац партийни организацей балха, практически новкъостал кIезига ду царна. Парте мугIараш алсамдувлара боарам нийсбеча хана масаза а теркалдац боахама декхараши из дегIабара перспективаши.

Нах парте дIачуэцача хана къаьст-къаьстача парторганизацешка телхаду КПСС Уставо дIадехараш, массаза а бокъонца таххац цар политически, балха, моральни гIулакхаш, парте дIачуэцара дешаш тIагIоллара, массе оагIорахьара ца хьожаш дувц. Цудухьа парте мугIараштa юкъе нийслу моллагIа бола, кийчо йоаца нах.

Масала, районе болх бераш та юкъе парте бараш берригаш а 5,2 процент мара бац. «Гойтинский» совхозе 156 кхаш лeладечоа юкъе цхьа коммунист мара вац. СаготагIа эша профессеш йолаш болча болхлошта юкъе партийцаш кIезига ба «Урус-Мартановский», «Горец», «Солнечный» совхозашка а.

Эшшача тайпара йоакхо яц цар партийнии политически кхетам лакхбара. Районе къонача коммунистий собранеш, парте, къахьегама ветеранашца уж вIашагIбеттаболийташ, кхыйола мероприятеш чакхйоахаш Iаьдал дац.

Парте хьачуэца нах хьахоржача хана дувлийта кховчамбоацараши кхетама балха тIа теркал ца деш луса хIамаши бахьан долаш диъ шера КПСС членалла хьачу ца эцаш висав 28 кандидати кандидатски стаж чаккхъяьннaчул тIехьагIа хьачуийцача берригнех 21,8 процент. Партийни комитета гIулакхаштa юкъерча цу кхоачамбоацараштa уйла тIаяхийтар кандидатски стажа лоархIам лакхбарай къона коммунисташ Киргизех лаьца КПСС ЦК-ас баьча соцамо дIадехарашка хьежжа хьалкхебарай Урус - Мартановски районни партийни организаце беча балха хьакъехьара дош дийцача КПСС обкома бюрос.

Баьча тохкамо тешал ду, ужжамо кхоачамбоацараш парте кхыча горкомашка а райкомашка а хилара. Хьаэцаргья вай, масала, Наурски район. Боахаме болх беш еррига а 242 доярка я, царех кхоъ — КПСС член, 10 свинаркох коммунист цхьаккха а яц, 943 жа Iух — 23 парте член.

ЦК соцам тIа йоах, КПСС горкомаша, райкомаша цкъаза кIоаргга анализ яц партийни строительства цу лоархIамеча участка гIулакхий, хайра лостам телац, тIахьожам эсала лоаттабу партийни организацей балха, новкъостал кIезига ду царна.

ВIалла мегаргдоацаш хIама да парте саг дIачуэцача хана цхьайолча юххьанцарча партийни организацешка Уставо дIадехараш телхадеш хилар, цун мугIарашка хьачубоагIарий политически, балха, моральни гIулакхаш массаза а бокъонца тохкаш ца хилар. Масалех цаI ер да. Соахка сентябрь бетта парте Заводской райкома бюрос кийчвенна валанза хиларах тарра КПСС члена кандидаталла дIачуийцавац фабрика - кухнера болхло А. М. Пайтаев. ТIаккха дагадоха доагIа: КПСС члена кандидаталла вахара цунна рекомендацеш енна коммунисташ бIарчача шера хьежабац нов. Пайтаева кандидатски стаж мишта лел, цунна кхетам балара гIулакх теркалдаьдац.

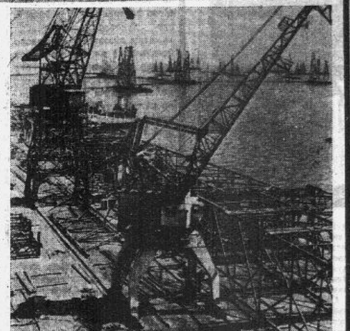
Укх тIеххьарча хана парте горкомаш, райкомаш парте хьачубоагIарех коммунисташта санна, иштта парте боацача новкъосташта а хетараш кIоаргагIа Iомаден диззагIа теркалдеш яьнай, гуччахьарча партсобранешка ийбу КПСС-е дIачу, шоаш телача рекомендацешта хьалхара коммунистий, ВЛКСМ райкомий, горкомий бехктокхам лакха лоаттабу цар, биззагIа пайда эц партийни дешара системерча, къонача коммунистий школерча занятеех, КПСС членалла кандидатий районни, городской собранеш ярах, партен къахьегамеи ветеранашца вIашагIкхетарах, хIаранеца къаьст-къаьста собеседованеш е яьннай.

КПСС обкоме партийни, советски кадрай квалификаци лакхъяра вIашагIъеххача курсий дешара программашка белгалъяьй КПСС-е дIачуэцаран парте членалла болха кандидаташ Киргизех лаьца КПСС ЦК-ас баьча соцамо дIадехарашка хьежжа хьалкхебаран юххьанцарча парторганизацеша беча балха темаш.

Дицде мегаргдац, парте сакхетаме политически къовсамхо а хинна коммунист дIаоттилга парте вахарца дIадолалуш мара, чакхдоалаш доацилга. Цудухьа опыто дог тешаду, КПСС члений мугIараш алсамдахара, членалла болха кандидаташ хьалкхебара партийни организацеша беча балха формаши методаши бе-бегIа ме хул, КПСС XXV съезда решенеш толаме кхоачашъяр духьа лоаттабеча къовсамера цар леналлакхагIа айлуш хиларах.

А. БЕЛЯКОВ,
КПСС обкома организационно - партийни балха отдела информаце сектора заведующи.

◆

АЗЕРБАЙДЖАНСКИ ССР. Бакински Октябра революце цIерагIча машинашъеча заводо шу доладелча деиз планая совгIа 20 эзар сома изделеш яьхала яьхай. Каспе кIоаргаленаш караерзаеча доккха дакъа лоац предприяте. Цо арахец форда участкашка кIоарга разведочни бурувтохара лаьрхIа йола болата оборудовани.

СУРТАШ ТIА: (аьрдехьара аьттехьа): Къахьегама ЦIеча Байракха орден лелаю сварщикий бригада кулгалхо Керимов Амрах хаддаиза новкъостал деш ва къонача сварщикашта Байбиков Ривала, Новоявчев Владимира; завода монтажни площадка тIа.

В. ПАЩЕНКО суртаж.
ТАСС фотохроника.

◆

КАГИРХОЙ ХЬЕХАМЧА

IЦей дездеча хьисапе кийчъяь я «Красный молот» завода культура Дворец. Шоай къахьегама ветеранаш, кагирхой хьехамчаш безбе гулбеннаб завода болхлой, инженерно-технически болхлой, гIулакхера нах.

Собране председатела завода директора приказ Iодеш.

— Сийлен грамотеи ахчаи премии лойла электросварщика, кагирхой хьехамчийна Белозеров Алексей Александровича...

Трибуна тIавода юкъерча дегIара, ханна нийсвенна вола къонах...

Алексей Александровича кагирхой хьехамчийга кхаччалца хьабена никъ дуккхача халонех чакхбаьннаб. ХIанз цо хьехам телараш, Iомабераш санна къона, низа чIоагIа волча хана тIема моряк хила безам болаш тIема-форда училище деша ваха хиннав Белозеров. Цхьабакъда, вай оалача тайпара, лийрхIар чакхдаьннадац цIаьхха тIом хьарах. ТIема-форда училища йизза программа чакх ца яккхарах, кхычарна санна, зIамагIа волча лейтенанта чин а денна Iаьржача форда флоте хина бухе лелача лодка экипаже хьожаву из. Цига торпедни отделене командир ву Алексей Александровичах.

Советски Крыма тIагIерташ хиннача фашистски кемашта боккха кхерам хиннаб форда бухе лела лодкаш. Дуккха фашистски кемаш хIалакдаьд советски морякаша. Цхьабакъда моастагIчун лаьттан тIара низ сов а баьнна Iаьржача форда флота командующе приказ деннад: «Кемаш тIа цхьацца мара вахта ца юташ, шевар лаьттан тIа ваккха форда йистера пехотни бригада вIашагIтохара!».

Иштта хул Алексеях форда йистера бIухо.

«Iаьржа Iоажал!» — иштта цIи йоакхаш хиннай гитлеровцаша советски морякий гIашлоех. Цу хана моастагIчох латаш майрали деналли гойт Алексея. ДIахо йодача хана хувпалу цун тIема наькъаш. Човнаш яьчул тIехьагIа гIашлой бIунах дIатох из. Цхьабакъда миччахьа ше хьожаварах майра латаш чакхвоал. Цунна дика яйзай тIема халон коталон морзон.

ВоккхагIа волча лейтенанта чин долаш, коммунист хинна цIавоагIа из тIом чакхбаьлча. Шозза хала човнаш яь хиннай цунна, цкъа контузи яьй.

ТIем тIа цо гойтача майралахи деналахи дувц цунна денача совгIаташа: «Александр Невски» орден, «Цеча Седкъа» орден, цхьоалагIча степена «Сийлахь-боккхача Даьй-мехка тIема» орден, иштта дукха кхыйола медалаши, совгIаташи.

1963 шера «Красный молот» заводе балха воагIа коммунист. Мехкдаьттаппаратурни цехе стропольщика болх лу цунна. Из болх беше а электросварщикий курсашка сайрийна деша ух тIема ветеран. Дезал, болх, сайрийнара дешар, производствени практика — атта дац цу массанахьа кхе. ХIаьта а сатохаро шийдар даьд. Завода пртийни организаце, цеха администраце, болхлой коллективо даим новкъостал даьд цунна эшшача. Цудухьа хержа керда говзал тIехдика Iома а яь болх бе волалу из 1964 шера.

Юххьанца чоалхане доаца сварочни балхаш деш, тIехьтIехьагIа ший говзал шаьръеш, кIоаргъеш говзал лакха йола электросварщик хиннав цох.

№№ 3, 5 йолча училищашка производствени практика хула ха хьатIакхьачача Белозерова массеха зIамига саг тIачIоагIву электросварщика говзал практически цо новкъостал а деш караерзаяра. ХIанз дикагIа болча электросварщикех ба цо Iомабаь Бычков Александр, Оплачко Николай, Магомедов Асудин, Анопов Валерий, дукхха кхыбараш. Царех нонагIбараш хIанз заводе болх беш ба.

ХIанз Куприянов Александр Iомавеш ва Алексей Александрович.

Коммуниста Белозерова хьинаре дакъа лоац заводе, республика общественни вахаре. Массехк шера республика машинашъеча промышленноста болхлой профсоюза обкома член волаш хьавоагIа из. ХIаьта шерра-шера хьаьнала къахьегарах дукха совгIаташ а тийннад цунна. ИйслагIча пятилетка ударник, 1973, 1974 шерий «Социалистически яхье котваьннар» йха цIераш яьхай цо. Дукха веза из массаболча болхлошта. Цул доккхагIа совгIат хила йиш а яц сага!

Ю. ЛАНКИН,
«Красный молот» завода мехкдаьтта - аппаратурни цеха мастер.

ШИЙ ДЕГО КЪОАБАЛДАЬ...

Вай хержаш дола наькъаш. Ма дукха да уж. Бакъда хала да массаза а ше бертбола никъ харжа.

Кхо шу хьалха дар из. Школа чакхъяьккхача кагирхошта юкъе цхьаннахьа дIатеIIа гуш яр хьакъале а беркате а бIарташ дола кхувш йоагIа йоI. Из яр Орцханова Хьава. Актови зале дикка ца зийча холацар из.

Цу хана цун чуена керттера уйла яр ше йоккха хилар. ШийлоIаме а йолаш вахаре керда гIабаккха, кхийначар ма-боаккхара ког баккхара йола уйла.

Дагадехар цунна: «Мала хургья сох?» аьнна. ТIаккха цун уйла е-м кхуврргдар. Мадукха я дика профессеш, моллагIа а цаI дьахоржаргья-кх», — уйла йора йоIо.

КIезига ха дIаяханзар Хьавас моллагIа професси шийна мегаргйоацилга кхетадале. Дукха гобаьккхар по шийна езаш йола професси лохаш.

Школе пионервожати хилар из, Грозненски медучилище деша яхар. ТIеххьара экзамен дIалуча хана цигара цIаера. цIагIа аьлар цо медицина дего хьатIаэцац сона. ХIаьта ха-м йодаш латтар, соца а лургйоацаш.

Дас барт беттацар цунга. Ахьмада дика ховра шийна дукха безача балха тIа мара саг ма - варра гучаварг ца хилар. ХIаьта ше из цу хана Назрановски трикотажни фабрике бригадир волаш болх беш вар таьх трикотаж хьаеча цехе. ХIаьта цу шерашка ОрцхановгIар беррига дезал цу фабрике болх беш бар. Даьца цхьан цехе болх беш вар мастера гIонча Умат-Гири, йоI — приемщица (КПСС XXV съезда делегат) Зоя. Фабрике дика сий деш ба уж.

Хьавайна цIаккха а дага хиннадацар цу фабрике балха яха. Цунна чIоагIа хала болх хетар шига бе безар. Цхьан станока тIара вокх станока тIа удаш, хаьда тай хотташ, болх беш йолча машиний таташ лергара дIа ца доалаш — иштта нах цига хила безаш санна хетар цунна.

Цкъа хьаьший баьхкача нанас фабрике яхийтар из Ахьмад чувеха, аьнна. Цига цунна хьалха хийттача тайпара е удаш нах а бацар е кхыдар а дацар. Цхьан машина тIа тай хаьдар, тIаккха сигнализаци сийрда а яьнна, машин сецар. ХIаьта цига дIатIаяхар юкъерча дегIара цхьа кхалсаг. Тай дIа а хетта, машин болх бе йолаялийтар цо. Из хIама дир кхалсаго паргIата а атта а.

Цул тIехьагIа ела а къежа, Хьава йолча хьатIаера из.

— Марша йоагIийла хьо, — аьлар цо. — Мишта хет хьона тха болх? Хьо ювцаш хезаяр сона, хьоца къамаьл де безам болаш яр со. Со Ажигова Мовлатхан я. Аз болх бу сновальщица йолаш, — аьлар цо Хьавайга.

ДIаьхдена къамаьл хилар цу шиннена юкъе. Хьавайна дезаделар цо дийцар. Безам тIабахийтар цехерча балха. ШоллагIча дийнахьа раьза а хинна цу фабрике балха яхар Хьава. Массанешца а цхьача цу предприяте болхло а хинна, царца дIанйра из.

Дика коллектив нийсъелар Хьавайна. Иштта шийна из нийсъяларах доккхал дора цо, сихагIа а дикагIа а балха говзал Iомае гIертар. Къахьегара тIера йолча, хIама довзара тIакхувча къонача йиIий дукха ха яккха езанзар машина тIа болх бе Iомаяла. Йизза йола сновальщица а хинна дIаэттар из...

Ер керда шу тIакхоачаш ший смении заданеш 150 процент кхоачашйир цо. ХIаьта из цифра хIанз балха норма а хинна дIаэттай цуна. Цо из толам баьккха чIоагIа гIадъяхар еррига цех, хIаьта массарел а тIех — цун хьехамча Ажигова Мовлатхан. МархIа а елла Хьавайга аьлар цо: «Хьо сона кастта тIехьакхувргья».

Смена чакхйоалача хана корта лазаш, когаш чIоагIа кIаьдбале, пIелгий бовхьаш дувлалий хул. Бакъда иштта кIаьдъяларо а кIалайитац къона йоI, халонаш эшае Iемай из. Ший нийсархоща сарахьа ленински цIагIа яхе хул из. Цига да керда газеташи журналаши, тайп-тайпара брошюраш, кагирхошта эша книжкаш.

Цу цIагIа хул цеха къонача болхлошта сакъердаме дола хIамаш: цига царна совгIатац тел, къахьегама ветеранашца кхыча дикача нахаца вIашагIбетталу, диспуташи беседаши ю. Цу дерригача хIамашта юкъе дакъа лоацаш хул Орцханова Хьава. Болх дика беш хилар, коллектива общественни вахара юкъе хьнаре дакъа лоацаш хилар бахьан долаш комсомольцаша массане а цхьа барт а болаш цеха комсоргалла хержай Хьава. Из комсомольски прожектора член а я. Цо дакъа лоац «Лолин», «ЗIий» «Оарц даккха» яха пенгазеташ арахецача юкъе.

Цкъа Хьавай нанаца Басратаца царига къамаьл деш сога цо аьлар: «Раьза я со цо шийна беза болх леха».

Тха къамаьла юкъе ийккхар Ахьмад. Цо аьлар: «ВорхI берда са, хIаьта цIа даьсса да. Махьмад-Гири городе Аргуне зоотехник волаш болх беш ва, Тамара Грозненски медучилище деша ягIа, Гирихан Советски Эскаре гIулакх деш ва, Зояи Хьаван фабрике балха ба. Умат-Гири хIанз зоотехникалла деша вагIа. Тхоца хIанз йиса духхьал цхьа Люба мар яц. ХIаьта из а кастта тхон бIарггаго мукъахургьяц — юкъера школа йистейоаккхаш экзаменаш йолалургья цун.

Иштта ба ОрцхановгIар дезал.

— Цхьабараша тамаш ю са новкъостий — мехкарий ба аьлча, — аьлар Хьавас. — ХIаьта тха коллектив чIоагIа барттайна, цаI къоаставе йиш йоацаш я. Цудухьа сона къоасталац царех цхьаккха а. ХIараяр са дега гIоз а сога кхаьча гIайгIа а екъа кийча я.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна доккха къахьегама совгIаташ нийца а къаяхара еррига ший уйла низ а тIабахийта къахьег хIанз къонача болхлочо Орцханова Хьавас.

А. МАЦИЕВА,
тха штате йоаца корр.

ПРИВОЛЖСК. (Ивановски область). ИттлагIча пятилетка диълагIча шера чотах продукци арахеца йолаяьй Яковлевски льнокомбината ткачихв Социалистически Къахьегама Турпала СССР-а Паччахьалкхен преме лауреата А. В. Смирновас. Кхаь шера план кхоачаш а еш цо хьадаьд 560 эзар метр кIадаш.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дуза ди хьатIакхоачаш хьалхалаттача болхлочо иттлагIча пятилетка заданеш кхоачашъе лаьрхIад.

Балха ханах дикагIа пайда эцара дуккха резерваш оарцагIъяьхай А. В. Смирновас, Масала, нагахьа санна тай хаьдача нормагIа йоагIачул шозза-кхозза кIезигагIа ха йоаю цо. Алкха из бахьан долаш сменагIа цо кхою шовзткъа минута гаргга ха. Къахьегама рациональни приемаш балха юкъе йоалаяр бахьан долаш нормал шозза дуккагIа а лелаеш 38 ткацки станок лелаю цо.

СУРТА ТIА: А. В. Смирнова.

И. ДЫНИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЯЛАТА КХАЙ СТРАТЕГИ

Феврале социалистически мехкий Iилмахой академей кулгалхошца вIашагIкхийттача метте КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева чIоагIа мах бир советски Iилмо доахача толамий, хьада аьлча, цо белгалъяьккхар, Украина Iилмахоша-селекционераша чакхдоахача гIулакхех хула йоккха халкъбоахама эффект: «Украине я тха Мироновски Iилма-тохкама институт. Цига болх беш ва тха гIорваьнна Iилмахо Василий Николаевич Ремесло. Цу институто хьадаьча кIи сорташа ахчанца лаьрхIача 1 миллиарди 600 миллионни сома хила мегаш пайда баьб мехка».

Лакха хьувкъам тела кIи сорташ советски селекционераша хьадара хьакъехьа АПН корреспондента Даниленко Константина ше еннача интервью тIа Мироновски Iилма-тохкама института директора Ленински преме лауреата, шозза Социалистически Къахьегама Турпала ВАСХНИЛ академика В. Н. Ремеслос дувц.

— Василий Николаевич, дуккхача шерашка Iа хьийга къа кхачан проблемаца юкъарчал доацаш дувзаденна да. Хьона хетачох, малагIаш да из къоастаярга долха наькъаш?

— Цкъа Болгаре со волаш хезай сона укх тайпара кIоанолг: «Цигана паччахьал деннад, хIаьто вокхо хийттад: «Маькх тIаккха?..». Белггала бакъда: лаьттан тIа дац маькхал дезагIа рузкъа. Амбараш йизза ялат хилча мара бокъонца доллача хIамах кхийна далац адамаш.

ХIана аьлча «...массаза а чIоагIа хьашт долаш, модава гIулакх доацаш дола дешаш да вайна. Ишта дош да хиланза яргйоацача маькха хьакъехьара дар а». Уж дешаш аьннад дай-мехка юртбоахама Iилма дегIадоаладеча ший хьехамца хоадамболлаш дола дакъа лаьцача сийлахь-воккхача эрсий естествоиспытатела Тимирязева.

ХIанз дуккха шераш дIадаьннад, адамаш моцалла хIалак хургда яхаш къахьа дешаш дунен прессо дувцаш латта. Кхачан ресурсел дуккха а сихагIа деб адамаш яхаш дувц. «Нах— продовольстви» яхача проблема хьалхарча даькъа юкъегIерта хьашт дац. Шоай естественни законегIа бебийта нах. Цхьабакъда продовольственни декхар кхоачашдара низаш тIадерзаде доагIа дуккхачар: Iилмахоша, экономисташа, политикаша, боахамхоша. Хьувкъам лакхагIа хилийтанза баргбац, тIаккха «продовольстви — баха нах» яха соотношени нийсъюлургья.

Ялата кхай стратеге хьакъехьа хIанз дувцар товш да. Терминологи тIема я, хIаьта маIан шийл маьршагIа кхы цхьаькха доацаш маьрша да. Хаоттама хьалаш мичча бесса дале а, ялатий хьувкъам лакхбе Iомабала беза нах. ЛаьрхIад, нагахьа санна бахача наьха хIара сага сих цхьанна тонн ялат доаккхе, вай мехка ялата боахама проблема хийцца къоастаюлургхилар. Цу хьалашка мара бокъонца рузкъах дузаргдац халкъ.

— ТIаккха. мехка вахача хIара сага тонн ялат кхоачаргдолаш лакхбулургбий хьувкъам?

— Лакхбулургба. Цунна дола тешал — дIададахача 1976 шера опыт. Цу шера 224 миллион тонн ялат чуденад вай мехко. СССР-е бахача 257,9 миллион нахах хIара сага лаьрхIача 870 килограмм гаргга кхаьчар.

Халахете а, массе шу хилац хьувкъам лакха болаш. Вайна хилар ловча тайпара сел кямаьрша а дац Iалам. Цудухьа, цигтача ялат кхедечоа новкъостала доагIа Iилма — селекци.

Юрта боахама эффективность наьха санна лакхъяра дешаш дийцад Советски Союза Коммунистически парте XXV съезде. Наькъех цаI, — КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева доклада тIа белгал ма-дакххара,—селекция фу леладара гIулакхи дегIакхувлар. Алкха цун чотах кIезигагIа бой а 20 процент лакхбе йиш я хьувкъам. ХIаьта цунах хьахул ялатеи юртбоахама кхыча продукцеи итташ миллионаш тоннаш.

Цу тайппара, вай хана кхачан проблема ялата культурай хьувкъам наьха санна лакхбарен дерригa чудахьаш дола ялат алсамдаккхарен наькъаца къоастаюлургйолаши къоастае езаши я. Из де вIаштIехьдаргда лакха хьувкъам телача фун сорташ, агротехника лакха культура, кхыдола гIулакхаш юкъедоаладара наькъаца.

— КIеззига дикагIа хар ловра сона селекционни Iилма торонех, хIаьта, белггала аьлча, Iа кулгалдеча института Iилмахоша кIин керда сорташ хьадеча лоацача даькъах дола хIамаш.

— Лакхе цкъа аьлар аз, Iалам цкъаза къахетаме хилац ялат кхедеш болча нахаца. Хьувкъам ца хиннача шераша йоккхий халонаш тIакхоачаю берригача мехка. Ялаташ тIа дика мишта доалийтаргда лаьттанца кхоачамболаш тIоадал ца хилча? ХIалакдеча шелалах лора мишта дергда уж? Йокъалах мишта лорадергда тIадоагIа ялаташ? Юххера а, чIоагIа делхача догIаех мишта лорадергда кхаьча латта ялаташ? Цу тайпара кхы а дуккха дешаш да лаьтташ леладераштa дагадоахкаш.

Цхьан дешаца жоп далалургдац царна. ХIана аьлча ялат кхеделга Iалаьмате дукха къахьегам ба. Кхы а дукхагIа къахьегам ба — аз-м искусство я аргдар цунах — ялата керда сорт хьакхоллар. Кердача сорташа Iаламца къувса, цун гIалаташ тоаде деза. Селекционера говзал сенах латт аьлча, из латт, опыта хьалкхедеча бIаьш эзарам долча кIи хаьлгашта юкъера дIадаьржачул тIехьагIа е йокъалах а, е шелалах а кхераргдоацараш, михов догIои Iолувшадергдоацараш хьахаржар, хIаьта, керттера дар, цар тешшаме лакха хьувкъам телар.

Укх тIеххьарча шерашка тха институте хьадаьд гурахьа дувча кIин лакха хьувкъам тела 12 керда сорт. Цу кIиша — Мироновски-264, Мироновски-808, Юбилейни, Ильичевка, кхыдараша — царел хьалхагIа хинначар луш хиннaчул 10 центнер дуккагIа хьувкъам тел хIара гектара тIара, совнагIа хIама дIадахийта ца а дезаш. Масала, Мироновски-808 яхача сорто дуккхача лаьтташ тIара тешшаме 40—50 центнер лу хIара гектара тIара. Хьувкъама лакхалга диллача дунеи рекорд цунга я: Масала, ЧССР цхьан боахаме 1974 шера хIара гектара тIара 109 центнер гулдаьд из. Советски Союзе керда сорташ дIадийнад бархI миллион гарггача гектара тIа. Гурахьа ялаташ дIадийнача лаьттах ши миллион гектар дIалоац пар социалистически сотружества мехкашка. Алхха нийслагIча пятилетке оаха хьадаь сорташ бахьан долаш тIехдикача ялата хьувкъам хIара шера 3 миллион тонн лакхагIа кхебаьб вай мехко, хIаьта из 840 миллион сома дохода нийса хул.

ХIанз хIара гектара тIара гурахьа дувча кIин 90—100 бIаьстан юхье дувча кIин 55—60 а центнер хьувкъам тергбола сорташ хьадара йоккха селекционни программа чакхйоаккхаш я института Iилман болхлой коллектив.

Хьалхара толамаш хIанзле а дахьа даьннад. Укх тIеххьарча шин шера хьадаьд хьувкъамгIа диллача хIанз районированни дарел 15 центнер хIара гектара тIара дукхагIа луш дола керда гурахьа дувча кIин сорташ — Мироновски-11, Мироновски-25. ХIанз уж кIинц паччахьалкхен сортатохкамаш деш боахамашка мехка тайп-тайпарча лаьттан - климатически хьалашка мишта хул хьожаш да.

Иштта хьадаьд хIара гектара тIара тешшаме 50—60 центнер хьувкъам тергбола керда сорт а — Мироновски-яровая. Из сорт геттара дика мегаш да Украина хьънашта йистерча шаьрача аренашка меттел, бирса климат хиларна белгалйовлаш йолча мехка малхбоалехьарча районашка а.

(АПН

Доазол дехьара

Октября 60 шу дизара накъадолхаш

ДЕРРИГАЧА ХАЛКЪА БОЛАМ

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара сийна шерра социалистически яхь яьржай Чехословаке.

ЧССР-е эггара хьалха социалистически къахьегама предприяти, аьнна цIи еннача Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце цIерагIча Тршинецки металлургически комбината коллективо «Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна таханеи кхоанеи селханарчул дикагIа къахьега» яхаш тIахьех. Къахьегама овсарле лакхъяра чотах укх шера 52 миллион крона маьха продукци планал совгIа арахеца декхар тIайийцад металлургаша.

Президента Готвальда цIерагIча къилбаседачешски шахтерча 800 совгIача горняка Октябра 60 шу дизара сийна шиший социалистически декхараш тIайийцад. Шу чакхдоалаш планал тIех 28 эзар тони кIор лургба горнякаша. Цу шахта 40 бригадо хьаллаьцай из яхь.

Малхбоалехьасловацки металлургически заводашкара города Кошицера хоам баьб йиъ кагирхой бригадо «профсоюзий IX съездагеи Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизарген — хьдда яйс акци» яха болам дIахкайкабаьб, аьнна. Цу болама хьалха латтараша республика кагирхой коллективаш шоаш дIадоладаь гIулакх хьаллаца тIахьийхар.

Къилбаседаморавски областа къахьегамхоша социалистически мехкашта лаьрхIа экспортни продукци арахецара план 15 декабрь тIаккхачале кхоачашъе лаьрхIад. Цхьаццайола объекташ сихагIа йистеяхара декхараш тIайийцад пражски метро хьалъеш болча чехословацки гIишлошъерашеи советски специалисташеи.

Ерригача республике йовз островски горняка Социалистически Къахьегама Турпала Люмир Сакмара цIи. Из керте латтача бригадо Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна 60 къахьегама вахта чакхъяккха лаьрхIад. Дукха ха йоаццаш бригада коллективо шоацкара керда инициатива дIайолайир. Л. Сакмара АПН корреспондентаца къамаьл деш дийцар:

— Дог тохадолийташ, доккхал дайташ бар оаха бийша «Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизарах» яха КПСС ЦК соцам. Тхоашта хьалхашка IотIехдаьлча санна хийтар тхона Октябра Даьхен болхлой класса турпале къахьегама, къовсамен коталонийи кховэткъа шу.

Соцам бешаш оаха лаьрхIар кхы а дикагIа къахьега.

Оаха хIанз керда декхараш тIайийцад — тхоай мел йола торонаш оарцагIъяьхa, цу юкъе юбилейна хетаяь тха 60 къахьегама вахта а йолаш, ялхлагIча пятилетка хьалхарча шин шера план 7 ноябрь тIаккхачале кхоачашъе.

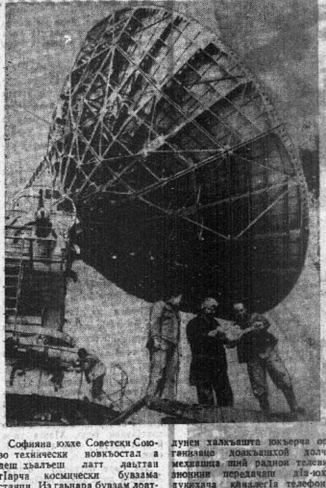
Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар — исторически муж. ХIанз оаха кхы а кIоаргагIа кхетаду мел лоархIам болаш я тхона советски опыт, СССР-а къахьегамхой коммунистически хьисапе къахьегара керда формаш, формально а йоацаш творчески, тхоай балха юкъеккхувла торо я тха. — Октябра цIей — из тха хIаране политически, классови, профессиональни кхетамга хьажар а да.

Ди тIехьагIа дукхагIа я вай юкъарна цIей сийна лакха декхараш тIайийду коллективаш. Социалистически яхьа интернационализаци ярга кхаьчад мехкаш. Цун торо лу социалистически экономически интеграце Комплексни программо, дунен халкъашта юкъера къахьегам бекъаро.

Мехкаша — СЭВ доакъашхоша доаггIача тайпареи шиъ ханнахьеи тIайийца декхараш кхоачашдаро социалистически интернационализма ларда тIа яхь дикка дегIайоалаярга вуг. Хьагучох, хIара мехка къаьсткъаьста а дерригнешта цхьана а дикка пайда лургба цо.

И. КОРЗУН,
АПН соб. корр.

Прага.

Софияна юххе Советски Союзо технически новкъостал а деш хьалъеш латт лаьттан тIарча космически бувзама станци. Из гаьнара бувзам лоаттабе йиш йола йоккха объект болх бе йолаялийтаро Болгаре Халкъа Республикана торо хулийтаргья «Интерспутник» яхача дунен халкъашта юкъерча бувзама системах дIакхета, социалистически мехкашца цу дунен халкъашта юкъерча организаце доакъашхой долча мехкашца шиъ радиои телевизионнии передачаш дIа-юха дуккхача каналегIа телефонии телеграфнии чIоагIгIа бувзам царца лоаттабе.

СУРТА ТIА: лаьттан тIа хьалъеш латтача космически бувзама станце 56 тони йола антенна.

БТИ—ТАСС сурт.

АПН комментареш

АФРО-АЗИАТСКИ ПЕРСПЕКТИВА

Март бетта Каире хиннача афро - арабски паччахьалкхенашта керте латтарий совещане белгалдаьд Iалаьмате йоккхий бедален энергетически ресурсаш йолча а дунен политике боккхача лоархIаме йолча а шеррача районе цхьаьна практически гIулакхаш леладара наькъаш. Паччахьалкхенашта керте латтараш кхаь шера цкъа вIашагIкхетаро, хIара 18 бутт массаза боал хулача министерски конференцеша, Iалаьмате дукха комиссеши цхьана кхыйола институташи вIашагIъсхкаро хьае езаш я афро - арабски бувзамаш ханханнахьа, хьадда, тешаме леладелга Iалашдеш йола механизм.

Египетски столице заседанеш хинна паччахьаш, президенташ, премьер-министраш шоай социальни режимашка, экономически потенциалашка, дегIадаккхара боарамашка, юкхера а, политически лостамашка диллача геттара бе-бе долча мехкий викалаш бар. ВIашагIкхетара ца Iаткъа йиш йолаш дацар из барт вIашагIа ца кхетийташ дола белгалара дешаш юкъе дувларца. Цхьабакъда Конференце лелами итогаши царца белгалйоалаш яцар, уж белгалйоахаш хиннар цхьоагIо хила лар, афро-арабски стратеги юкъа хиланза яргца хилар кхетаделга лар.

Мехкий шин группана юкъе цхьана леладу гIулакхаш чIоагIдарца бола безам укх тIеххьарча шерашка хьахиннаб цхьа барт а баь империализмана духьала отта а колониализманеи неоколониалистически эксплуатаценеи, расистски режимашта а сионизмана а духьала, дунен тIа керда, нийсхо дукхагIа йола экономически порядок оттаяр духьа цхьана лоаттабеча къовсаме низаш вIашагIтоха а уйла хиларца. Уж принципаш яр совещане тIайийцача политически харте чулаьцараш а. ХIаьта а, белгалдоаккхаргда вай, цу документа тIехьа голосовани яьча паччахьалкхен деятелаша, хетаргахьа, шоашта тIайийца декхараш бе-беча тайпара кхетадеш хилар.

Каире вIашагIкхетале хьалхагIа догдоахийла яц аьнна хеташ дувцаш дола хабараш кIезига дацар — керттерча даькъе Африкана деча арабски финансови новкъостала боарамех долча деша барт вIашагIа ца кхеташ моттигаш нийсъенна хиларах. Мехкдаьтта маьхаш лакхдаро, малхбузехьарча мехкашкара хьаккхухьа промышленни продукци езьаро чIоагIгIа халача хьал тIа оттаьяр мехкдаьтта доацача африкански мехкий платежни балансаш. Паччахьалкхений деятелашеи эксперташеи баьча маьхагIа, укх тIеххьарча шерашка ОПЕК мехкий оагIонгахьара дуккхагIа деча новкъостало юхаметтаоттадац дIахо а хулаш латта зенаш. Цу цхьан ханна Iарбий мехкдаьтта миллиардаш доллараш Малхбузен мехкашка ух, юкъарча моастагIчун — дуккхача къамий корпорацей позицеш чIоагI а еш.

Финансово-экономически дешашта барт вIашагIа ца кхетаро белггала конференце лелам халача хьал тIа оттабе а дIахо цхьана гIулакхаш леладара перспективаш эгIае а тарлора. ХIаьта а, барт вIашагIкхетаргбола никъ корабир Каире. Пхе шера Африкана деш дола финансови новкъостал 2,2 миллиард доллар доккхагIа хилийта аьнна даьча дехара жоп луш Iарбий мехкдаьтта экспортераша цаIн ахи миллиард гаргга дола ахча дилла.

Дергда аьннача новкъостало экономически цхьана гIулакхаш леладара оттаьча программаца цхьана реальни дакъа лацар хила тарлу Африка чоалхане проблемаш къоастаяра юкъе. Цхьабакъда теркам тIаозаш да новкъостали политикеи массаза а шоайла вIаши дувзаденна хилар. Гаргарча Малхбоалене хIанз шоай хур деш дола реакционни низаш воздействи е гIерт тIа-тIа дукхагIча мехкаша социалистически лостам лувцаш йола Африка общественно - политически дегIаяра процессана а. Шин оагIорахьарча новкъостала наькъех Iарбий консервативни режимаша африкански политикана юкъегIортара, аьттехьара низаш хьаллацара, шоай лоIамеча правительствашта, уж кхыча наькъагIа лостаяр духьа, низ бара пайда эца тарлу аьнна хеташ ба. Цу гIулакха къаьстта хьинарегIеи кхерамегIеи лоархIаш я шиъ хьаьрагIа йолча антикоммунизмо, США-цеи кхыча империалистически державашцеи айхха леладеча бувзамаша Эр-Рияд паргIатойна тIеххьарча африкански къовсамхоштачул дуккхагIа Преторенеи Солсберенеи гаргаюгаш йола Саудовски Арави. Саудовски инвестицеша африкански экономикера Малхбузен позицеш чIоагIъе мег аьнна хеташ а ба цхьабола зембоахараш.

Политически тенденцей къовсама чоалхане сурт да хIанз афро-арабски дуне. Айлуш йоагIа прогрессивни тенденцеш юха соцаяра, социалистически хоржам баь правительстваш шоай наькъа тIара яха гIертарга диллача империализмах дIакхет Африка феодально-монархически режимаш, чухьара реакци, консервативни низаш. Бокъонца бола кхерам ба, каирски решенеш чакхйоахача юкъагIа уж йохае, Iарбийи африканскии халкъаша лерхIаршта гоама долча хьаштий гIулакха царех пайда эца гIоргтаргхиларах а. Уж духьаленаш дIаяьхача мара Iарбийи африканцийи халкъаша лерхIараш кхоачашдара, цар антиимпериалистически цхьоагIо, чIоагIъяра гIулакха бокъонца исторически лоархIам болаш а хинна дIаоттаргдац цхьана леладу афро-арабски гIулакхаш.

А. ДОЛГОВ,
(АПН).

ХАДДАНЗА ЙОАКХО Е ЕЗА ГIУЛАКХ

Юртарча интеллигенце, къаьстта арахьара тIабаьхкача специалистий, къахьегама а бытови а хьашташ диззагIа кхоачашдар Назрановски райисполкомо шиъ керттерча декхарех цаI лерхI. Цу хьакъехьа чакхдаха деза хоадамболлаш дола гIулакхаш къестаду оаха райсовета сессешка, исполкома заседанешка. Районе культурно-бытови объекташ хьатъяра доп дийцар укх шера февраль бетта райсовета сессе.

Арахьара тIабаьхкача специалистий йоакхо яр — из бухсоццача кхаьчача, кхувш йоагIача тIехьеи, бахача наьха унахцIено лораяраи из чIоагIъяраи, цар духовнии культурнии хьашташ диззагIа кхоачашдара йоакхо елга да. Укхаза эггара хьалха са дувца безам бар халкъа образоване болхлоех да, хIана аьлча интеллектуальни къахьегама болхлой эггара дукхагIа царех ба районе. Из шиъ бахьан долаш да. Районе бахаш болча берригача наьах ахаш гаргга бараш бераш да.

Царна лаьрхIа районе я 26 юкъера, 9 юхханцареи 3 бархIшерареи школа. Духхьал укх тIеххьарча кхаь-диъ шера тхо долча хьалъяьй керда пхи школа, кIал йолаш хиннача школашта хьатIаяьй 920 дешархочоа лаьрхIа керда класаш. Пятилетка шерашка хьалъе лерхIаш я 4428 сага лаьрхIа дешара 15 учреждени берий шиъ комбинати. Цу духьа кхетаде хала дац, халкъа образоване объекташ хадданза дукхагIа хулача хьалашка цига болх беча наьха махулла йоакхои теркои ца йича тхо даргдоацилга, цар балха а вахара а эшаш мел дар Iалашде дезилга.

Из къаьстта лоархIам болаш да укх тIеххьарча шерашка районерча школашка массаза а хьехархой тоъаш ца хилар теркалдича. ХIаьта а къаьстта дукха тоъаш бац физика, математика санна йола предметаш хьеха специалисташ. Ер дешара шу Яндарерчеи ДолакхаЮртарчеи школашта математикеи физикеи специалисташ боацаш чакхдоалаш латт. Цул совгIа тIа-тIа дукхагIа хулаш йоагIа школаш, хIаьта хьехархой мугIараш цунга хьежжа шерлаш. Назранера школаш хала а атта а болх хьабе хьехархой болаш яле, из ала йиш яц района юрташкарча школаех. Иштта, ма-хетта яц юрташка болх беча тоъал дукха болча хьехархой квалификаци а. Царех 67,1 процент хьехархой мара бац лакхера дешар дийша, 23,7 процент бараш чакхъяккханза лакхера образовани йолаш ба, хIаьта 27 саг юкъара юкъера дешар дийша мара вац.

Гуш ма-хиллара, района школашта шоай болх лерттIа вIаштIехьбаккхара чIоагIа эшаш да арахьара тIабаьхкача хьехархой - специалистий гIоновкъостал. Из иштта доллаше а, халахете а, юрташкара бераш дешара сердалонах дIаэдеш а царна коммунистически кхетам луш а, лаьттан тIа эггара беркатегIа бола болх беча наха духьала эзделаца доаца, гIожа, кхыметтел хулигански а гIулакхаш леладераш а нийслу. Укхаза са белгалдаккха безам ба цу тайпара моттигаш кIезигагIа хулаш йоагIилга, царех цхьаь цаI партийнии советскии органаша ца тохкаш па ютилга, шоай коллективашка кхетам балара болх ледара лелабеча кулгалхошта цIенхаштта бехк белга. Дале а, хIанз а ала йиш йолаш дац тхо цу сий доацача гIулакхий оахош хир хоададаьд, аьнна.

Иштта, соахка июль бетта ТIой-Юрта вахаш хиннача цхьаннахьа а болх ца беш лийннача ткъаь кхоъ шу даьннача Д. А. Зурабова - цу юртарча школа хьехархочун Н. И. Скороговаевайна духьала хулигански гIулакхаш леладаьд. Зуламхочоа доаггIаш дола таIазар даьдале а, белгалдаккха доагIа цунах кхоачамбаь Iе йиш йоацилга. Из санна нийсъенна хIара моттиг хьахилара баьлан тахха деза, тIехьагIа царна никъ бехкар духьа. Вешта аьлча, цIенхаштта уйла тIаяхийта еза профилактически балха. Зурабов санна бола «кIантий» селла майрабаьнна хьувзаргбацар шоаш ханнахьа юхатехабаларе. Хила ма-боаггIара бац профилактически болх юртий Советий исполкома, юртарча коммунисташеи комсомольцашеи, школай хьехархой коллективаша.

Укх шера Iай СурхотIарча юкъерча школе бераштa елка оттаьча хана цу школерча хьехархочоа А. К. Евлоевна дов даьд 1954-ча шера ваьча цхьаннахьа а болх беш воацаш лелаш хиннача Х. У. Медова. Хьехархочоа урс дийтта хала човнаш яьча зуламхочоа духьала уголовни дош гIоттадаьд.

Юртарча интеллигенцена духьала хулигански гIулакхаш леладеш моттигаш нийсъеннай г. Назране а. Соахка № 1 йолча школа хьехархочох Г. А. Титаренкойх къаракъ менна а волаш хулигански хьисапе гIертарах чувелла валла 4 шу ха техай 1948-ча шера ваьча А. Т. Доскоевна.

Вай укхаза доладаьча цхьадолча масалаша я теркам тIаозаш цхьа хIама да: шоай сий доадаь лелача цу наха юкъе берригаш хIана бац аьнна бараш цхьаннахьа а болх ца беш, корта бохабу малараш мелаш нах ба. Гуш да цу хьакъехьа райсовета исполком, милице органаш, юрташкара Советаш хIанзчул тIехьагIа дукха къахьега декхарийла йолга.

Назрановски районе кIезига бац дуккхача шерашка денз наха чIоагIа лоархIаш а сий деш а къахьегаш бола арахьара тIабаьхка специалисташ. Царех ба хьехархой: г. Назранера РСФСР заслуженни хьехархо Макарова Галина Ивановна, Нохч - ГIалгIай АССР заслуженни хьехархо Баранова Антонина Ивановна. ТIой-Юртара ГришингIар Павел Михайловичи Валентина Дмитриевнаи. Шиъ шу дизад укхаза эггара вIамагIболча дешархошта Новомосковски педагогически училище чакхъяьккхачул тIехьагIа Юмангулова Фаина Николаевна хьехаш йола.

Итташ шераш да наьсархой унахцIено лораеш районни санитарни эпидемиологически станце эпидемиолога гIонча йолаш Тамаева Анна Владимировнас къахьега. Пенсе яхача шиъ коллективе дукха ха ялалехьа юха балха хьаера Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема доакъашхо Ильичева Мария Федоровна. Цар санна ше па кхоеш укхаза болх беш я бактериолог Тиканова Людмила Дмитриевна. Цу нахагара масал эца йиш я района кхыболча медицински болхлой.

Уж санна болча наьха цIераш кхы а яха йиш я. Цхьабакъда институт чакхъяьккха баьнначул тIехьагIа шоаш болх бе декхарийла бола ха а якъкхе дукха специалисташ дIаух районера. Иштта 1975 — 1976-ча шерашка районера дIавахар 117 хьехархо, 29 медицински болхло.

Арахьара тIабаьхка специалисташ шоай коллективашка дIачIоагIбе гIерташ хайоа хIама дац Экажкъонгий-Юртарча № 1 йолча. СурхотIарча, Пхьилекъонгий-Юртарча № 1 йолча юкъерча школай кулгалхоша. Цу хьакъехьа белгалдаккхал дика гIулакх карагIдаьннадац райбыткомбината, культура отдела, кхыйолча учреждениешта организацешта керте латтараштa.

Юрташкареи районни центререи специалисташ дIаахара керттерча бахьанех цаI да уж паччахьалкхен квартирашца Iалашбе вIаштIехьдоалаш ца хилар. Иштта, районе болх беча 747 хьехархочох 132 наьха шоай доалахьа долча цIеношка мах а телаш бахаш ба. Медицинеи культуреи учрежденеи болхлоех паччахьалкхен квартираш йоацаш 8 саг ва.

Из теркал а деш, укх тIеххьарча шерашка райисполком, республика Министрий Совето новкъостал а деш, дукхагIа теркам тIаахийта яьннай юрташкарча школай хьехархошта лаьрхIа цIенош хьалдара. Соахкеи цул хьалхарча шереи хьехархошта лаьрхIа 4 квартира йола цIенош хьалдаьд Iаьлий-Юрта, Пхьилекъонгий-Юрта, Яндаре. Цу тайпара цIенош укх шера хьалде лаьрхIад ТIой-Юрта, СурхотIа, специалисташта лаьрхIа 50 квартира йола цIа хьалдергда г. Назране. 1975 — 1976-ча шерашка хьехархоштеи лораштеи г. Назране 14 квартира мара йийкъаяц райисполкомо. Гуш да из геттара кIезига долга. Цхьабакъда оаха цу шин шера йийкъараш ерригаш 19 квартира мара яц. Проблема а хинна дIаэтта из дош къоастадар духьа тхона республика Госплано, республика Министрий Советерча капитальни гIишлошъяра управлене лаьрхIа гIо дар эш.

Специалисташ тхо долчара дIаахара бахьанех дувцача хана белгал ца дича далац цар духовнии культурнии хьашташ кхоачашдара торонаш районе дукха йоацилга. Кастта итт шу дуз г. Назране культура ЦIа хьалдеш латта. ВIалла клубаш йоацаш я Экажкъонгий-Юрт, СурхотIе, ТIой-Юрт санна йола дукха нах баха моттигаш. Книжкеи телевизори — уж шиъ сакъердам мара бац цхьайолча юрташка бахача наха. Ерригача республике дечул 3—4 зза кIезигагIа да районе бахача наха ду бытовой гIулакхаш. Юрташка дац быта цIенош, парикмахерскеш. Дукха да медицински болхлой къахьегама хьалаш тоадара де дезараш а.

Дика хургдар, боккъалдар аьлча иштта ца хилча а даргдац из, арахьара тIабаьхка специалисташ, царна шоаех шоашта а царех вайна а духьал йоагIаш йола ха яккха укхаза баьхка нах хетаргбоацаш уж тIайибича. ТIаккха уж вайнеи вай царнеи вIаши раьза хилийтара де мел дезар де аттагIа хургда. Кхыча тайпара аьлча, арахьара тIабаьхка специалисташ балха тIа дIачIоагIбалийтара дош комплексно вIаштIехьдаккха дезарех да. Укхаза лоархIам боацаш цхьаккха хIама дац: уйла тIаяхийта бе беза наха коммунистически кхетам балара болх, тоаде деза специалистий къахьегама а быта а хьалаш. Цу хьакъехьа нийсденна кхоачамбоацараш дIа а доахаш гIулакх тоадара де дезар дергда райисполкома болхлоша.

М. КОТИЕВ,
Назрановски райисполкома председатела заместитель.

ЯРОСЛАВЛЬ. Моторни завода Iилма - технически библиотека — областерча технически библиотекашта юкъе дикагIа ярех я. Книгохранилища фонде — 342 эзар книжка тайп-тайпара технически литература да.

СУРТА ТIА: Iилма - технически библиотека филиала заведующи Е. Т. Ручина керда литература моторий сборкаи тохкамаш дареи № 3 йолча цеха участка начальникага Н. В. Перцовгеи (аьрдехьар вар) слесарь - сборщик М. А. Барановгеи дIадовзийташ йоал.

Б. САРАНЦЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

КУЛЬТПРОСВЕТУЧРЕЖДЕНЕШ— ОКТЯБРА ЦIЕЙНА

Гудермесски района культура учрежденешка Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна дукха балхаш чакхдоах. Юртарча культура ЦIеношка, клубашка, библиотекашка доккхача цIейна доаггIача тайпара накъадахара хетаяь мероприятей планаш оттаяьй. Цу юкъе я автономни республикай месячника хетаяьраш а. Масала, Суворов-Юрт, Кади-Юрт, Брагуны, Белоречье, Степное яхача юртий культура ЦIеношка «Халкъий доттагIал. Барятски АССР», «Хозле, са Дагестан», «Калмыкски АССР дукха къамаш долча социалистически пачхаьалкхен вошал долча дезале», «Са Нохч-ГIалгIайче!» яха тематически сайренаш чакхъяьннай.

«ДоттагIленца ба вай низ», «СССР-а халкъий доттагIал», «Нохч - ГIалгIайче Кавказа вошал долча халкъий дезале» яхача темах дагахьара журналаш хилар Верхний Герзель, Суворов-Юрт, Брагуны яхача юрташкарча библиотекий филиалашка, Суворов - Юрта, Кази-Юрта культура ЦIеношка.

ДIа-юха а баха концерташ хьекхар Энгель-Юртеи Кази-Юртеи художественни самодеятельноста доакъашхоша. Иштта районни культура ЦIеи агитбригада «Восточный», «Новогрозненский» яхача чхьагIар доаккхача совхозий къахьегамхой болча хьоашалгIа яха хилар.

Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара хетаяь общественно - политически чтенеш чакхйоах Суворов - Юртарча, Энгель - Юртарча культура ЦIеношка, Новогрозный поселке «Нефтяник» яхача клубе, В. И. Ленина цIерагIча машинаькъа клубе, «Гудермес» яхача кинотеатре.

«СССР-е дикка дегIаена социалистически общество хьаяр — Сийлахь - боккхача Октябра идей котало», «Халкъа боахам дегIабара керттера лостамаш», «Нохч - ГIалгIай АССР — 10-ча пятилетке» яхача темах лекцеш йийшар, «Къонабарашта дола ленински хьехамаш» яха ленински чтенеш Герзель яхача юрта культура ЦIагIа чакхъяьхай. Брагуны, Белоречье, Новогрозный яхача поселке хьекхад советски халкъа вахарах, социалистически мехкий халкъех, Iилманеи техникаеи карагIдаьннарех фильмаш.

Центральни районни библиотеке «Нохч - ГIалгIайчене вежарашха йолча республикай денош» яха книжки выставкаш кийчъяьй. «Парте планаш — халкъа планаш», «СССР халкъий интернациональни доттагIал» яха стендаш кийчъяьй Кошкельды, Суворов - Юрт, Верхний Герзель яхача юрташка.

«Ленински наькъагIа», «Октябра накъадолхаш» яха книжки выставкаш кийчъяьй Комсомольское, Исти - Су яхача юрташкарча библиотека филиалашка, город Гудермесера № 2 йолча филиале. ХIанз культура учрежденешка мел деш дола балхаш Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара доаггIача тайпара накъадахара хетадаьд.

С. БОЛДЫРЬКОВА,
Гудермесски горисполкома культура отдела инспектор.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

5 апрель
I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Iуйранара гимнастика. 9.30 — Мультфильмай программа. 10.00 — Телевизионни художественни фильм (Венгри). 11.10 — Центральни телевиденеи Ерригсоюзни радиои эрсий иллей Академически хора концерт. Художественни кулгалхо РСФСР халкъа артист Кутузов. 14.00 — «Кемах цIи тиллай» яха документальни фильм. 14.50 — «Дай-мехка гIолла». Украински ССР. 15.25 — «Советски закона лардаш». 15.55 — «Петя а борз а» яха Прокофьева симфонически фаьлг. 16.35 — Лесков. Кукриниксий иллюстрацешцара «Левша». 17.30 — «Оакхарий хьакъехьа бераштa». Ленинградера передача. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Мультфильм. 18.35 — ДIалокх Дунен халкъашта юкъерча конкурсий лауреата. РСФСР заслуженни артиста Галкина. (Баян). 19.05 — «Социалистически яхьа дневник». 19.50 — Москве Софии денош торжественни хьаделлар. Болгарскии советскии артистий концерт. Чайковске цIерагIча концертни залера передача. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Чайковске цIерагI йолча концертни залера трансляци дIахояхьар. 22.50— «Са Болгари» яхача документальни фильмай программа. Йистеяьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — «БоргIали гидуаргаш» яха берашта дола фильм. 18.30 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 18.50 — Кагирхой комплексни гIулакхашца кхетамца кхебар. Нохч-ГIалгIай АССР профтехобразоване управлене инспектора Сайдаева выступлени. (нохчий меттала). 19.00 — Киножурнал. 19.10 — «Хьалхалаттача опыта экран». Хиш дехкача гектара низ. Передача дIахьу РСФСР заслуженни агронома Ковальске. 19.40 — Дунен халкъашта юкъера обозреци (нохчий меттала). 19.55 — Документальни фильм. 20.05 — Цхьан дезала юкъе. Октябрьски консервни завода коллектив (гIалгIай меттала). 20.25 — «СССР вежарий республикай денош». Литовски ССР.

6 апрель
I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Iуйранара гимнастика. 9.30 — «Заценнар дезал» яха телевизионни художественни фильм. Хьалхара сери. 10.40—«Кинопикъбархой клуб». 14.00 — Документальни фильмай программа. 14.35 — Къулбехьеи — Таджикски территориально-производственни комплекс хьалъяра хьакъехьа йола телевизионни очерк. 15.05 — Литературни произведенеш экрана тIаьхар «Овод» яха художественни фильм. 16.45 — «Iилма тахан». 17.15 — «Зурманчаш шоаш дола моттиг хьайовзийта». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «ХIара сурта тIа малх ба». 18.30 — Халкъа творчества телевизионни программай «СалаIад» яха дунен халкъашта юкъера шоллагIа фестиваль. Франци. 18.50 — «Спортлото» тираж. 19.00—Футболах йолча Европейски чемпионий кубок. Киевера трансляци. Перерывах киноочерк. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «ДоттагIий юхь — сибат». Передача дIахьу йоазонхочо Алексина. 22.15 — Спортивни гимнастиках йола дунен халкъашта юкъера яхь. Ригера передача. Йистеяьлча— кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — «Зум-Зум» яха а «кIалли цискиъ» яха а берашта дола телевизионни фильмаш. 18.30 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.50 — «Сийлахь-йоккхача Октябра 60 шу дизара толамашца накъагIоргда». Революце хьаьнь культура (гIалгIай меттала). 19.20 — Атеистически темаш. «Цхьа вахар а шоллагIа дар а» яха фильм. 19.40 — «Саг, общество, закон». 20.00 — «Хореографе оагIонаш» яха телевизионни фильм.

РАДИО

5 апрель

6.30 — Шура йоаккхилга дегIадоагIа. Шелковски районера передача. 6.50 — СССР профсоюзий 16-ча съезда материалаш Iомаеш. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.26 — «Сердало» газета обзор. 7.32 — Ашараш. 8.25 — Хоамаш. 8.35 — Лирически иллей концерт (гIалгIай меттала). 8.45 — ДоттагIленца вай низ ба «Лоамал халкъий социально-экономически гIулакхий историцара» яха беседа. 9.15 — «Тха почта» (нохчий меттала). 9.30 — «Къона вай заманхо» яха радиовыпуск (гIалгIай меттала). 16.00 — «Ленински парти Октябра баьчча я» яха исторически Iилмай доктора Радионова беседа. 16.15 — «Балха минута мах бе». «Автоспецоборудование» заводера корреспонденци (нохчий меттала). 16.30 — Лирически ашарий концерт (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллеи Грозней кIезиг-дукха морхаш а йолаш, Iуйрийна цхьайолча моттигашка дохк а доаллаш, малхбоалехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике — 15—20, Грозне — 18—20 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни, вахареи культураи отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ05083. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 2538.